

ČISTKE TUDI V SEVERNI KOREJI

Deset visokih severnokorejskih uradnikov je bilo obsojenih v smrt, ker so baje vohunili za Zdr. države.

LONDON. — Moskovski radio je v soboto naznanil, da je bilo v Severni Koreji izrečenih deset smrtnih obsodb nad najvišjimi severnokorejskimi uradniki, ki so bili obtoženi upora in vohunstva v korist Združenih držav. Dva nadaljna korejska uradnika sta bila obsojena na zaporno kazen, eden na 12, drugi na 15 let ječe.

Obsodbe je izrekel vojaški kolegij severnokorejskega vrhovnega sodišča po razpravi, ki se je vršila v sovj. tradiciji, ko so vsi obtoženi priznali za krive. Na čelu na smrt obsojenih je Lee Sung Yop, bivši minister pravosodja, ki je bil baje voditelj zarotnikov.

Dalje so bili obsojeni na smrt Cho Yun Nyong, bivši pomočnik ministrstva propagande; Pak Hong Wong, bivši zunanji minister in podpremier; Rhee Yon Cho, bivši šef propagande korejske komunistične partije, in še šest nadaljnjih veličin.

Radio v Pyonyangu je sporočil, da so bili vsi sojeni in obsojeni, ker so hoteli strmoglaviti severnokorejsko komunistično vlado. Vodeni so bili direktno iz Južne Koreje po amerškem inteligentnem častniku, katerega so identificirali samo z imenom "Noble".

Francoski delavci se vračajo na delo

Velika sreča za deželo je, da se je stavka naglo končala.

PARIZ. — Val stavk, ki so se pričele sredi turistične sezone in ki so grozile povzročiti veliko škodo deželi, se polega oziroma je končana. Železničarji kakor tudi uslužbenci podružnice železnice in avtobusov so pristali na to, da se vrnejo na delo. Stavke so se pričele v protest nove ekonomske politike premijera Josepha Laniela, o kateri pravijo, da je šla na račun delavskih zaslužkov. Prav tako so vsi civilni uslužbenci pristali, da se vrnejo na delo.

Velika sreča je, da se je našel oz. se bo našel in dosegel sporazum, kajti zastvakalo je okoli dva milijona delavcev, in sicer vse od cestnih prometnečev do železničarjev, telefonistov in uslužbencev v napravah za plin. To je bil največji štrajk v Franciji v 17 letih.

Eksplodizija v Španiji

MADRID. — V tovarni La Vanguardia je eksplodiral tank gasolina, pri čemer je bilo ubitih četvero delavcev.

Vremenski prerok pravi:

Danes jasno in toplo, zvečer in ponoči jasno in hladno.

Kitajci eksperimentirajo z ujetimi ameriški vojaki

Kitajski zdravniki so jim dali usodne injekcije in delali z njimi še druge poizkuse.

Freedom Village, Koreja. — Vrnivši se vojni ujetniki so povedali, da so kitajski zdravniki uporabljali Amerikance ko poizkusne kunce za fatalne medicinske eksperimente.

Povedali so o injekcijah, ki so umorile ljudi v petih minutah, in o silno bolečih operacijah.

Pvt. Cleveland Clairmont iz South Dakote je povedal, da je videl tri bolne Amerikance umreti v teku petih minut po injekcijah.

Neki kapetan zdravniškega zbora je povedal, da je videl kitajske zdravnike, ki so mesto operacijskih miz uporabljali mizarska stojala, tako imenovane "kobile", na katere so položili desko in na njej operirali. "Bil sem tam, ko so odrezali nekemu fantu na tisti deski noge", je rekel Capt. James Curry iz Mount Vernon, O. Po operaciji je prišel nek bolničar iskati niti za šivanje. Niti je pozneje našla neka mladenka na dvorišču, kjer so jih izgubili.

Ministri šestih držav za ustanovitev Zdr. držav Evrope

Načrti za to novo državno tvorbo bodo dovršeni še to jesen.

BADEN-BADEN, Nemčija. — Dne 8. avgusta so se tukaj zbrali zunanji ministri šestih zapadnoevropskih držav, ki so pozvali na naglo formacijo Združenih držav Evrope. Obenem so naznanili, da bodo načrti za tako državno skupnost izdelani že to jesen. V tej tvorbi bi bilo 150 milijonov ljudi.

Po dvodnevni konferenci v tem stavem nemškem mestu so se zunanji ministri svečano in soglasno obvezali da bodo delovali neutrudno in z vsemi svojimi močmi, da združijo svoja ljudstva v eno samo mogočno državo.

Nato so naznanili, da bodo njihove vlade v prizadevanju, da se zamakne napredek proti temu cilju, poslane dne 22. septembra v Rim svoje strokovnjake, ki naj proučijo ustavo za predvideno zvezo.

DAN DRŽAVLJANSTVA WASHINGTON. — Predsednik Eisenhower je proglasil četrtek 17. septembra kot Dan državljanstva ter apeliral, naj se ta dan izvesijo zastave na javnih poslopih kakor tudi na privatnih domovih.

Checkoff another BUMPER-CHASER!

NATIONAL SAFETY COUNCIL

Tudi Sovjetska zveza ima hidrogensko bombo

ZDAJ SMO PA ZARES AMERIKANCI!

V soboto je bila država Ohio s podpisom preds. Eisenhowerja sprejeta v Ameriško Unijo.

WASHINGTON. — Prebivalci države Ohio, veselite se! Država Ohio ni namreč nič več kakor inozemska "kontra", temveč prava pravcata država Ameriške Unije!

Preds. Eisenhower je namreč v soboto podpisal tozadevni zakonski predlog, s katerim je bila država Ohio sprejeta v Unijo. Pozno sicer, pa bolje pozno ko nikoli, pravijo.

Kakor smo že nekajkrat poročali, ni bila država Ohio pravzaprav članica Unije, in sicer zaradi neke tehnikaliije, ki so jo tedaj spregledali, pozneje pa najo pozabili, dokler je niso v zadnjem času zopet izbrskali z zahtevo, da se zadeva naknadno popravi.

Ob podpisu tozadevnega zakonskega predloga je bilo navzočih pet ohijskih kongresnikov in predsednik je uporabil za podpis pet peres. Prvo je dal kongresniku Benderju, ostala 4 pa so dobili: Frances P. Bolton iz Clevelanda; Clarence Brown iz Blanchester, Frank T. Bow iz Cantona in Paul Schenk iz mesta Daytona, ki so prisostvovali ceremoniji podpisa.

Uporni kmetje delajo preglavico jugoslov. komunistom

Tito je priznal, da si upornih kmetov ne more podvreči in da nočejo plesati kakor jim on gode.

NEW YORK. — Protikomunističen svet naj bi postavil spomenik "Neznanemu kmetu", kakor ga postavlja "Neznanemu vojaku".

Dolgo potem, ko so mesta za železno zaveso gomazela v malo dušni predaji, je kmet, ki je individualist prav do zadnjega prsta svojih žuljavih rok, nadaljeval borbo sam.

V Titovi deželi je pravkar dosegel ta kmet največjo zmago na področju zasebne podjetnosti, — največjo zmago, odkar so komunistični načrtniki pripomogli k zmedi tega stoletja.

Tito je priznal, da kmetje v državnem lastništvu in kolektivne kmetije pod državnim vodstvom, ki so osnovna postavka sovjetizirane države, enostavno ne gredo.

Proizvodnja hrane je globoko padla, je odkril diktator, in vsak kmet, ki hoče, sme sedaj zapustiti zadrugo in bo dobil nazaj svoje staro posestvo. Le redki bodo ostali. Dovolili jim bodo, da bodo prodajali ali preko zadrug ali pa na svobodnem trgu in pustili bodo, da bodo hranila sama sebi določala cene.

Priporočamo vedno in povsod veliko pazljivost, to ni dobro samo za druge, ampak prav tako za nas same!

Novi grobovi

Joseph Repasi
V petek je nagloma umrl v St. Lukes bolnišnici Joseph Repasi, stanujoč na 20591 Tracy Ave., Euclid, Ohio. V Clevelandu so bili zadnjih osem let, poprej pa so živeli v Aliquippa, Pa. Pokojni je bil rojen na Madžarskem. Tukaj zapuščala soprogo Susy, 2 sinova, Franka in Johna, hčer Helen Friga, v New Yorku dve sestri, v starem kraju pa eno sestro. Pogreb se bo vršil danes zjutraj ob 8:15 iz pogrebnega zavoda Mary A. Svetek na 478 E. 152 St., v cerkev sv. Kristine ob devetih in od tam na pokopališče.

Mary Mavko

Danes zjutraj je umrla v Madison, O., Mary Mavko. Podrobnosti jutri.

Louis Dragovich

Ponoči je umrl Louis Dragovich, stanujoč na 14719 Darwin Ave. Pogreb je v oskrbi Mary A. Svetek pogrebnega zavoda. Podrobnosti jutri.

V Koreji se ne bo irpelo nobene nove komunistične agresije

Šestnajst držav Združenih narodov je podpisalo tozadevno deklaracijo, ki naj bo v svarilo komunistom.

ZDR. NARODI, N. Y. Šestnajst držav, ki imajo svoje čete v Koreji, je podpisalo deklaracijo ali izjavo, da bodo nemudoma zopet skupno nastopile v boju proti vsakršnemu morebitnemu novemu napadu komunistov v Koreji.

Toda Britanija in Kanada sta podpisali s pridržkom, da bodo okoliščine vsakršne nove agresije diktirale njuno akcijo, ko napoči čas za to. Obe ti dve deželi sta namreč zelo zaskrbljeni, da bi se utegnili v tem slučaju vojna razširiti na kitajsko celino.

Države, ki so podpisale to deklaracijo Zdr. narodov, da ne bi križem rok stoje gledale nove agresije v Koreji, so: Združene države, Velika Britanija, Francija, Avstralija, Kanada, Belgija, Kolumbija, Nizozemska, Nova Zelandija, Thailand (Sijam), Grčija, Turčija, Etiopija, Filipini, Južna Afrika in Luksemburg.

Kako je umrl zadnji amer. vojak v Koreji

SEOUL, Koreja. — Zadnji ameriški vojak, ki je dal svoje življenje v korejski vojni, je umrl z rožnim vencem okoli vratu in nato ko je prejel zadnje zakramente za umirajoče.

To je bil sargent 1st class Harold R. Cross iz Junction City, Kansas. V jutru pred bitko je prejel tudi sv. obhajilo.

Sgt. je bil smrtno ranjen tekom zadnjega obstreljevanja zavezniških položajev, komaj nekaj trenutkov pred tem, ko je bilo proglašeno premirje.

Črncem imenovan na važen položaj

WASHINGTON. — Tukaj je bil zaprišežen kot član Federal Parol Boarda 51 letni Scovel Richardson, ki je prvi črncem, ki je bil še kdaj imenovan na tak položaj.

Tako je povedal premier Malenkov sovjetskemu parlamentu, kjer so mu lutke navdušeno pritjevale in ploskale.

Sicer pa se Malenkov ob otvoritvi ni preveč repenčil in drl, kakor je bila doslej navada ob takih prilikah.

MOSKVA. — Sovjetski premier Georgij Malenkov je v soboto povedal vrhovnemu sovjetu (parlamentu), da je Sovjetska zveza razvila vodikovo ali hidrogensko bombo. Njegovo naznanilo je bilo pozdravljeno z glasnim odobravanjem in aplavzom.

Malenkov je dejal: "Združene države nimajo več monopola na hidrogensko bombo."

Sovjetski premier je povedal tekom dve uri trajajočega govora, da je Sovjetska zveza postala ena najmočnejših držav na svetu.

O zunanjih zadevah je govoril malo, toliko več pa o notranjih.

"Tudi mi imamo zdaj hidrogensko bombo", je dejal.

Nato je slavil korejsko premirje in likvidacijo nemirov v Berlinu in Vzhodni Nemčiji kot "veliko zmago za svetovni mir."

Zatem je povedal, da je Sovj. zveza določila en bilijon rubljev (\$250,000,000) za obnovo Koreje (vsekakor Severne).

Rekel je, da se je Rusija dvignila od ene najbolj zaostalih de-

žel na svetu v industrijskem oziru, do ene najmočnejših industrijskih držav.

V primeri z letom 1924 produkcija zdaj sovjetska industrija 29krat več kakor tedaj, 21krat več jekla, 20krat več premoga in 45krat več elektricitete. Sedemdeset odstotkov vseh industrijskih delavcev dela v težki industriji.

Dalje je dejal, da so tuji imperialisti izzvali berlinske nemire z namenom, da strmoglavijo demokratični režim in da militarizirajo Nemčijo ter jo pripravijo za vojno.

Nato je premier Malenkov ostro napadel "agresivne intervencioniste" v Koreji, ki so začeli korejsko vojno v upanju, da bodo z "blitzkriegom" izvojevali naglo in ceneno zmago. (Tu imamo nadaljni otipljiv dokaz komunistične drznosti, da vse to, kar sami počenjajo, drugim očitajo. Ali niso severnokorejski komunisti vdrli — po ukazu iz Moskve — v Južno Korejo v upanju, da bodo z blickriegom naglo in poceni zmagali nad neoboroženimi Južnokorejci? Uredništvo).

Zakonodaja porazila osem gvernerjevih velov in se razšla

To je bil najhujši poraz, kar jih je doživel gverner v svojem dolgem poslovanju.

COLUMBUS, O. — V petek zvečer je po republikančih dominirana zakonodaja države Ohio porazila osem od 12 vetov gvernerja Lauscheta, nato se pa razšla na počitnice.

To je bil najhujši legislativski poraz, kar jih je doživel gverner Lausche v svojem dolgoletnem poslovanju kot načelnik države. Zakonodaja pa je vzdržala tri njegove vete.

Med zadevami, pri katerih je zakonodaja porazila gvernerjev veto, je bil tudi predlog zakonodaje, da se prepove subverzivne organizacije v državi Ohio in da se transferira avtoriteto za preiskavo subverzivnosti od Odbora za preiskovanje neameriških aktivnosti v urad generalnega odvornika, kateri odlok naj stopi v veljavo 31. januarja. Glasovanje je izpadlo: senat 22 glasov proti 11, zbornica poslancev 82 glasov proti 35.

Tito sprejel protestantske pastore

LONDON. — Beograjski radio je sporočil, da je jugoslovanski diktator Tito sprejel 45 protestantskih pastorev, ki so prišli na ogled v Jugoslavijo pod vodstvom dr. Huntley DuPre z Mcalester kolegija v St. Paulu, Minn.

Umor in samomor

MT. PLEASANT, Pa. — Tukaj je podlegel rani v glavo 43-letni Turner Ruff, ki je najprej ustrelil svojo ženo Mary, nato pa še sebe.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Iz bolnišnice— Mrs. Kosic se zahvaljuje vsem prijateljem in prijateljicam za obiske v bolnišnici kakor tudi za karte, cvetlice in darila. Zahvaljuje se tudi Rev. Victorju Tomcu za obisk in tolažbo v bolnici.

80-letnica— Mr. Jos. Smrekar, 13508 Lake Shore Blvd., član direktorija St. Clair Savings and Loan Co., je 6. avgusta obhajal v krogu svoje družine svoj 80. rojstni dan. Prijatelji in znanci mu ob tej priložnosti kličejo: Na mnoga leta!

Pozdravi iz Floride— Gdč. Mary Paulin pošilja svojim prijateljem in zancem pozdrave iz Floride.

Rojenice— Mr. in Mrs. Joseph J. Pichar, prej Albina Yanchar, 18404 E. Park Drive, so obiskale vile rojenice prvič po 19. letih zakona, s čimer je postala Mrs. Jacob Yanchar, 10302 Prince Ave., še enkrat stara mati. Čestitamo!

Razprodaja— Pri Anžlovarju na St. Clair Ave., imajo do 15. avgusta razprodajo raznovrstnih oblačil. — Več v oglašnem delu lista!

Pevska vaja— Pevski zbor Slovan ima v torek ob 8. uri zvečer pevsko vajo.

V bolnišnici— Miss Bernie Ivans, 1165 E. 60 St., je bila v Marymount bolnišnici operirana. Obiski so dovoljeni popoldne od 3. do 4. ure, zvečer pa od 7. do 8. ure.

Seja— Jutri, v torek, je važna seja društva Danica št. 11 SDZ. Članice so prošene, da pridejo v lepem številu ob 8. uri zvečer v Slov. nar. dom, staro splotje.

VELIKA NESREČA KALAMAZOO, Mich. — Ko se je neki osebni avto zaletel v težak tovorni avtomobil, se je ubilo vseh pet oseb, ki so bile v osebnem avtomobilu.

Attlee na obisku pri Titu BEOGRAD. — Clement Attlee, bivši premier angleške delavske vlade, se nahaja na obisku v Jugoslaviji, kjer je gost predsednika Tita

NAJNOVEJŠE VESTI

WIESBADEN, Nemčija. — Veliko ameriško letalo, tako imenovani "tovorni vagon", ki je bilo na poletu s 24 Amerikanci preko Sredozemskega morja, je včeraj strmoglavilo v morje. Do včeraj ponoči so našli samo pet preživelih potnikov.

PANMUNJOM, Koreja. — Komunisti so naznanili, da bodo danes izročili 25 dodatnih Amerikancev in 25 dodatnih Britancev, mesto 50 Južnokorejcev, kakor je bilo sprva določeno. Med Amerikanci jih bo osem iz države Ohio.

FREEDOM VILLAGE, Koreja. — Oproščeni ameriški ujetniki pripovedujejo o "smrtnem pohodu," tekom katerega so komunisti silno pretepali in trpinčili ujetnike ter pomotali vse one, ki niso mogli naprej, z visokih pečin v globino. Od 2,000 ujetnikov je ta pohod preživelo samo 126 ljudi.

Slovenska pisarna

6116 Glass Ave., Cleveland, O. Telefon: EX 1-9717

KAPLAN KLEMEN. Danes zvečer ob 7:30 vaja v Slovenski pisarni za prvo in drugo dejanje. — Režiser.

PAKETI z živili, ki jih pošilja Liga v stari kraj, se niso nič podražili. Pošiljajte take pakete preko Lige. S tem podpirate tudi ligine namene.

Iz raznih naselbin

HOMER CITY, Pa. — Jožef Kerin, o katerem smo poročali, da je bil skoro tri mesece v bolnišnici, kjer so mu odrezali obe nogi, se je sedaj vrnil na svoj dom. Bil je dolga leta tajnik KSKJ št. 188 in ABZ št. 122. Obiski prijateljev so dobrodošli!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 157 Mon., Aug. 10, 1953

Republikanci brez R. Tafta

Senator Robert Taft je našel zadnje počivališče v svojem rojstnem kraju, republikanski senatorji v Washingtonu so si pa izbrali novega voditelja v osebi kalifornijskega senatorja William F. Knowlanda.

Na radio smo slišali, v časopisih brali, da je dežela s smrtjo nadomestiti. Veliko lepih besed smo čuli in brali o njem, hvalili in poveljevali so ga njegovi prijatelji in sodelavci, pohvalno so se izražali o njem njegovi nekdanji nasprotniki. S smrtjo vse nasprotovanje preneha, o mrtvih govorimo dobro ali pa molčimo.

Senator Robert Taft je igral v javnem življenju svoje domovine pomembno vlogo. Ponovno se je potegoval za kandidaturu republikanske stranke za predsednika Združenih držav. Zadnjih je že skoro izgledalo, da bo imenovan, pa je vendar izgubil. Ni izgubil, ker ga njegovi strankarski tovariši niso dovolj cenili in spoštovali, ali da bi mu celo odkarali sposobnost za to najvišje mesto v naši deželi. Nikakor, izgubil je zato, ker so njegovi strankarski somišljeniki dvomili, da bi mogli pod njegovo zastavo premagati demokrate.

Pokojnemu senatorju razen prav redkih izjem ni nihče oporekal osebnega poštenja, iskrenosti in dobre volje, vendar so bila in so še danes mnenja o njem zelo deljena.

V zunanji politiki se je nagibal k izolacionizmu in bil zelo blizu Hooverjevi zamisli "Zahodnega Gibraltarja". Komaj nekaj dni pred japonskim napadom na Pearl Harbor je spraševal v senatu, čemu je potrebna Ameriki tako močna armada. Nastopil je proti zakonu o "najemanju in posojanju," potom katerega je Amerika v drugi svetovni vojni podpirala svoje zaveznike in sobojevnike. V teh vprašanjih se je pokazal precej kratkovidnega.

Ko pa je pokojni predsednik F. D. Roosevelt začel Sovjetom preveč popuščati, je Taft zaslutil, da bo imelo to za Ameriko usodne posledice. Že l. 1944 je svaril: "Nevarnost za dovršitev zveze narodov ne prihaja od takozvanih izolacionistov ali nepriljubljenosti dela našega naroda iti dalje po tej poti. Prihaja od sedanje politike g. Stalina in od te dežele, ki nima nobene jasne zunanje politike..." (Mr. Roosevelt) izgleda, je pripravljen žrtvovati vsa načela naše zunanje politike, da bi le pomiril Rusijo."

Sporen kot v zunanji politiki je bil pokojni senator R. Taft tudi v notranji. Bil je hud in odločen načeln nasprotnik "New Deal" in "Fair Deal." Nasprotoval je vstrajno porastu moči federalne vlade, se zavzemal za svobodo privatnega podjetništva in zagovarjal vneto svobodno gospodarsko tekmovanje.

Delavske unije so ga proglasile za svojega najhujšega nasprotnika in vodile proti njemu odločno borbo. Taft-Hartleyev zakon je bil proglazen za "Slave Labor Act." Kljub vsemu je Taft izšel iz te borbe zmagovalce.

Razpiti kot nasprotnik delavstva in malega človeka sploh je imel Taft vendar o svobodi še dosti pravilno sodbo. "In kadar pravim svoboda," je zapisal "ne mislim enostavno tega, ker razumemo pod 'free enterprise.' Mislim svobodo posameznika misliti svoje lastne misli in živeti svoje lastno življenje, kot on želi misliti... svobodo človeka do izbire lastnega poklica, svobodo človeka opravljati svoj posel, kot sam smatra za pravilno, dokler ne zadene s tem pravico drugih ljudi delati isto."

Kot oseba je bil pokojni senator trden značaj, odločen in priden delavec. Poraz na republikanski konvenciji je mirno in dostojanstveno sprejel; ni stopil iz stranke, niti se ni jezil na svojega srečnejšega tekmeca, ampak mu je po svoji moči pomagal v volilni borbi in tudi kasneje v Kongresu.

Kot voditelj senatne večine je pokazal veliko spretnosti in marsikatero dotlej neopaženo prijetno stran. Prav zato ga bo administracija ob prihodnjem zasedanju pogrešala. Sen. R. Taft je znal vzporediti različna gledanja svojih senatorskih tovarišev in pripomoči posameznim predlogom administracije do zmage. Njegov naslednik Knowland kaže, da bo v tem oziru hodil po njegovih stopinjah. Vprašanje je le, ali bo mogel umrlega senatorja v celoti nadomestiti.

Mnenja so različna in nasprotujoča, kot so nasprotujoča mnenja o osebnosti pokojnega Tafta. V splošnem je Knowland znan kot umirjen sredinski človek z naprednejšimi nazori v notranji politiki in za ohranitev naših zvez z zavezniki. Kot Kalifornijec se posebno zanima za zmere na Daljnem vzhodu. Sen. W. Knowland se je vstrajno potegoval za ameriško pomoč vodji kitajskih nacionalistov Čang Kajšeku, zato so ga nekateri začeli imenovati "senator s Formoze."

Noben človek ni nenadomestljiv, čeprav izgleda njegova izguba v prvem hipu silna; tako bodo tudi republikanci in njihova administracija prestali izgubo Tafta. Dokončno sodbo o njem in njegovem delu bodo pa izrekli znanjci.

Središče pozornosti je postal po Taftovi smrti ohijski governer Frank J. Lausche, ki ima imenovati Taftovega na-

slednika v senat. Če bo imenoval demokrata, bodo imeli demokrate v senatu večino in bodo vsaj v načelu lahko zavrli vsak predlog republikanske administracije. F. Lausche še ni nič povedal, koga misli imenovati, dejal pa je, da bo poskrbel, da ta, ki ga bo on imenoval, ne bo delal ovir Eisenhowerjevi administraciji.

Sem in tja po Pennsylvaniji

Poroča Majk

Pittsburgh Pa. — Letos imamo neko čudno poletje in vreme. Koncem pomladi in v začetku poletja je vreme ropotalo in po nekaterih delih Amerike naredilo mnogo škode. Naprimer v Michiganu, Ohio, Massachusetts, itd., je razdejal cela mesta in vasi, podrlo po cele bloke hiš in raznih stavb. Pred nedolгим so kazali film o teh razdejanih krajih po silnih viharjih in nekaj groznega je moralo biti. Na filmu je bila predstavljena družina. Poročevalec iz New Yorka je izpraševal družinskega gospodarja, naj pove, kaj se je dogodilo njemu. Gospodar je pripovedoval, da ko so med peto in šesto uro zvečer sedli k večerji ali obedu, je na enkrat potemnelo, sode so začele tuliti, nastal je silni hrušč in čutili so kako je nekaj dvignilo njihovo hišo, potem neizrečen ropot in hišo je zaneslo okrog 900 čevljev proč, kjer je padla na tla in se deloma sesula. Kaj takega ni še nikoli občutil, ne videl. Ljudje so mislili, da je sodni dan, drugi, da je kak sovražnik napadel deželo z silnim bombardiranjem.

Tako je, kadar se elementi spopadejo v viharjih. Moja Kata je našla pred kratkim zanimivo novico, ki se je dogodila v mestecu Enid, Oklahoma. Tam živi 27 letna gospodinja Mrs. Wier, ki ima to lastnost da hodi v spanju, ali kakor so rekli pri nas, da jo luna nosi okrog. Ko je bila zadnjič polna luna in se je smejala Majki Zemlji doli z neba, je menda posijala tudi v izbico omenjene Mrs. Wier, ter ji v spanju menda pelala tisto:

"... krasna je noč nočoj... pojdi z menoj na morje veslat..."

Mrs. Wier je lunini sugestiji prisluhnila, vstala neopaženo, da jo ni njen mož niti čutil in slišal, nato pa ven in je začela kakor večča tavati okrog, zlezla je dvajset čevljev visoko na drevo in tam obirala liste. Vse se je lepo vrtilo naprej, a med tem se je prebudil njen mož v postelji in ko se obrnil se je začutil, kam je žena odšla. Na nebu je sijala luna in mož je takoj uganil, kaj se je zgodilo, ker žena, kakor je pripovedoval pozneje, vsakokrat ob polni luni hodi po hiši, vstaja v spanju, itd. Vstal je in začel gledati kot-hodi žena, a v hiši jo ni bilo. Stopi ven na porč, tam pa je zagledal, da je žena stala visoko na drevesu na veji in obirala zelene liste. Kaj naj napraviti? Ako bi jo obgovoril, bi omahnila in padla doli, to je vedel, da ljudi, ki tavajo na kaki nevarni višini v spanju, ni za buditi, ne obgovarjati. Poklical je telefonično policijo, ki je prihitela z reševalnimi mrežami, kakoršne uporabljajo pri reševanju ljudi iz višjih nadstropij ob požarih. Dal jim je navodila, naj se pripravijo mirno in brez ropota, da jo ne bodo zbudili. To so izvršili in držali napeto mrežo pod drevesom, nakar je šel on po lestvi na drevo, jo lepo zbudil, jo zavil v rjuho, nakar je zdrsnila doli v mrežo, ne malo začudeč se, kam je prišla na svojem potovanju za luno.

Kata je ob tej novici vedela povedati več takih slučajev, kako je luna dvigala ljudi v starem kraju, tam v naši Belokrajini. Jaz sem ji razlagal, da Belokrajina je domovina vina in kjer zemlja daje tega, tam ga tudi radi pijejo in v takih krajih ima precej besede tudi luna, ki kadar se ga preveč natreskajo v

ljudi po svoje komandira in fik-sira. Pred nedolгим me je obiskal neki zavarovalniški zastopnik, ki prodaja razne zavarovalnice. Mož zgleda, da je precej naobražen in govorila sva o stavgah, o unijah in raznih industrijah. Pri nas v Pittsburghu so kak lokalni spori med delavci in tovarnami na dnevnem, redu, kakor menda tudi po drugih industrijskih mestih. Navadno se taki spori hitro poravnajo, nekateri pa tudi malo zavlečejo. Delavstvo je zlasti odkar je nastopil pokojni Roosevelt mnogo pridobilo. V teku 20 let delavcem naklonjene administracije si je pa tudi delavstvo opomoglo, da je danes po svojih unijah silno močno, ne samo organizatorično, marveč tudi gospodarsko. Mož mi je razlagal, da je bral in pro- učil poročilo Unije oblačilnih delavcev, to je krojačev in šivilj in drugih, ki se bavijo s to stroko. Na svoji narodni konvenciji v Chicago so letos objavili svoje finančno poročilo, ki izkazuje \$166,100,140.00 premoženja. To je že veliko bogastvo. Ta unija ima vložena samo v vladnih bondih okrog \$125,000,000.00. Predsednik te unije je znan David Dubinsky. Ime pove kakega rodu je. Njegova oblast nad unijo je tako velika, da dominira njeno premoženje, ki ga lahko uporablja v raznih borbah z industrijami. To bogastvo, ugodne prilike, ki se nudijo ob takih organizacijah pa pove, zakaj se

Pravijo, da so moja poročila velikanski množici, ki je napolnila tako prostorno svetišče. Nekako dve uri smo pobožno molili, ko smo morali že znova hiteti k avtobusom in odriniti k drugemu cilju. To je bila letos po nasvetu gospe Agate Antolic (predsednice Društva krščanskih mater) — slovenska župna cerkev na 8. cesti. Tu nam je mladi in večno nasmejan p. Inocenc Ferjan pripravljen prijetno presenečenje. Dobil je cel štab izvežbanih kuharic, ki so nam spekle piščančev in ocvrle krofci in flanca- tove. Miza se je kar šibila pod božjimi darovi, ki smo jih prav pridno zalili z grenko in sladko pijačo. Nič čudnega torej, če je dobra volja prekipela navduše- nje.

Med kosilom se je prikazal naš gospod župnik dr. Farkaš v ve- selem plaskanju vseh navzočih. Toplo se je zahvalil vsem gostiteljem in vrnil pozdrav gosp. p. Inocencu Ferjanu, ki nas je pozdravil, v imenu odsotnega gosp. župnika. Naglo smo morali ostati od pogrnjenih miz in hiteti v cerkev. Tu smo zapeli slovenske lavrantanske litanije s tako krepkim glasom, da bi se stavba prav gotovo podrta, če bi bili pred Jeriho. Naša srca so se kar topila s sladkih čustvih otroške pobožnosti. In zopet smo morali hiteti. Naglo smo se spravili v avtobusa, ki sta odbrzela proti tretjemu cilju. To pa ni bila kaka cerkev. Od kar hodimo na romanje z našim gosp. župnikom, si zmeraj ogledamo kakšne znamenitosti. Naše prekmurske matere pravijo, da so šele sedaj začele spoznavati Ameriko, od kar imajo

razne osebnosti tako tepo za naj- višje službe v unijah. Moj oče je bil preprost Belokranjec, kmet, ki se je razumel na plug, vile in motiko, pa nekaj na vreme iz svojih izkušenj, ampak bil je pa tudi kmečki "modroslovec" in je za take slučaje vedno izrazil pravi- lno primerjo, ali kakor je on rekel "prigligo" rekel je: Fant, kjer je dosti medu, tam je tudi dosti muh in os... Kako res!

Na North Side živi neki Pearl White na 1911 Federal St. Mož je svojevrstnem dvomljivcem, ki menda nima dosti zaupanja do bank in hranilnic. To sklepam iz tega, ker poročilo pravi, da je neki ropar ali tat vlomil v nje- govo stanovanje in pod njegovo blazino našel \$50.00, katere tat seveda ni položil nazaj in jih pustil lastniku, ampak jih je odnesel seboj. Okradeni je zadevo javil policiji. Pa kaj bo policija napravila zdaj? Nič, ker za tate ne ve, kdo bi bil. Mr. White bi bil moral prejeti poprašiti polici- jo, kam naj bi bil dal tistih \$50, da bi bili na varnem pred tati- vi. Pod blazino prav gotovo ni- so varni. Pa mnogi ljudje v ta- ke "domače" banke pod blazina- mi ali pa v kakem "štumfu" bolj zaupajo, kakor pa v banke, ki so pod državnim nadzorstvom. Dokler bodo ljudje vodili svoje "bančne posle" tako, bo še vedno takih slučajev...

Well, po časopisih in po radio poročajo iz Washingtona, da se zaustavlja inflacija in vihanje cen. Ampak kje? Ko greš pa v prodajalno, pa vidiš vsakokrat za kak cent cene navzgor pomak- njene. Tako dražijo nam tudi elektriko, plin, telefon, voznje na busih in železnicah. Na tako zni- žavanje cen se je jaz ne razumem. Najbrže, da uporabljajo napačen slovar, ko sestavljajo ta poročila. Prav tako, kakor komunisti, ki se prestopajo govore o svobodi in demokraciji, pa jo po vseh "šintarskih" receptih na vseh koncih zatirajo. Pika.

pravijo, da so moja poročila velikanski množici, ki je napolnila tako prostorno svetišče. Nekako dve uri smo pobožno molili, ko smo morali že znova hiteti k avtobusom in odriniti k drugemu cilju.

To je bila letos po nasvetu gospe Agate Antolic (predsednice Društva krščanskih mater) — slovenska župna cerkev na 8. cesti. Tu nam je mladi in večno nasmejan p. Inocenc Ferjan pripravljen prijetno presenečenje. Dobil je cel štab izvežbanih kuharic, ki so nam spekle piščančev in ocvrle krofci in flanca- tove. Miza se je kar šibila pod božjimi darovi, ki smo jih prav pridno zalili z grenko in sladko pijačo. Nič čudnega torej, če je dobra volja prekipela navduše- nje.

Med kosilom se je prikazal naš gospod župnik dr. Farkaš v ve- selem plaskanju vseh navzočih. Toplo se je zahvalil vsem gostiteljem in vrnil pozdrav gosp. p. Inocencu Ferjanu, ki nas je pozdravil, v imenu odsotnega gosp. župnika.

Naglo smo morali ostati od pogrnjenih miz in hiteti v cerkev. Tu smo zapeli slovenske lavrantanske litanije s tako krepkim glasom, da bi se stavba prav gotovo podrta, če bi bili pred Jeriho. Naša srca so se kar topila s sladkih čustvih otroške pobožnosti. In zopet smo morali hiteti. Naglo smo se spravili v avtobusa, ki sta odbrzela proti tretjemu cilju. To pa ni bila kaka cerkev. Od kar hodimo na romanje z našim gosp. župnikom, si zmeraj ogledamo kakšne znamenitosti. Naše prekmurske matere pravijo, da so šele sedaj začele spoznavati Ameriko, od kar imajo

novega župnika.

Znamenitost, ki smo si jo letos ogledali, je bilo čudo moderne tehnike-svetovno znani Rockefeller center. Razdelili so nas v štiri skupine in vsaki skupini dali posebno vodnico, ki nas je vodila navzgor in navzdol, na levo in desno po tem največjem labirintu vsega sveta. Kaj smo videli in slišali, ni da bi pravil. Radi smo verjeli vodnici, ki nam je pravila, da v tej gomili 16 neb- otičnikov prebiva 32,000 ljudi in brni 28,000 telefonov. Nazad- nje nas je najhitreje dvigalo potegnilo v pol minute na vrh 69 nadstropja, od koder se nam je nudil očarljiv pogled na orja- ško mravljišče tega Babilona 20. stoletja.

Ob določeni minuti, sta nas čakala avtobusa na trgu v senci zastav Združenih narodov. Kar milo se nam je storilo, ko smo na skrajnem koncu aleje zastav za- pazili tudi nam dobro znano do- mačo zastavo z rdečo zvezdo v sredini.

Toda nismo se utegnili preda- jati sentimentalnim čustvom. Odhite! smo drugič v svetišče sv. Ane, kjer smo prejeli blago- slovlje z najsvetejšim na pot — in že sta se avtobusa obrnila proti

men podprli in dali brezplačno

na razpolago dvorane svojih do- mov ter povabili rojake k pred- stavam.

Anton Grdina, lastnik slik.

Novice iz Willarda

Willard, Wis. — Previden s sv. zakramenti je umrl nagle smrti Frank Gosar. Dne 24. julija zjutraj se je zgrudil zadet od kapi. Takoj so ga odpeljali v bolnišnico, kjer je spet prišel k zavesti tako, da je lahko prejel sv. zakramente. Proti večeru pa se je stanje pričelo slabšati, pa- del je zopet v nezavest, nasled- nji dan, 25. julija, pa je za ved- no v Gospodu zaspal.

Pogreb je bil v sredo 29. julija. Sv. mašo zamušnico je daro- val č. g. J. Novak, naš bivši žup- nik, ob asistenci naših domačih duhovnikov. Tudi pogrebne obre- de je vodil č. g. Novak. Pretres- ljiv je bil govor v slovo pokojni- ku. Pogreba se je udeležilo ve- liko sorodnikov, prijateljev in znancev.

Pokojni je bil član Društva sv. Družine, Društva št. 136 K. S. K. J. Rojen je bil 12. novembra 1888 v Šmartnem, župnija Do- brava pri Ljubljani. Zapušča za- lujočo sprogjo in 8 odraslih otrok, od katerih je ena hči re- dovnica. V Ameriko je prišel leta 1906 in sicer v Waukegan, Ill. Sem v Willard na farmo pa je prišel leta 1913. Pokojnik je bil nad vse pošten, globoko ve- ren in usmiljenega srca. Bil je pravega katoliškega prepričanja, nikdar ni klonil, kadar je šlo za pravico in resnico. Dolgo vrsto let je bil član cerkvenega odbo- ra in član Najsvetejšega Imena- va Waukeganu zapušča dva bra- ta, v Clevelandu, O. enega, v stari domovini pa dve sestri in enega brata. Soprogi, otrokom in vsem sorodnikom naše globoko sožalje.

Tebi, nepozabni Frank, pa naj sveti večna luč in počivaj v mi- ru, mi pa se Te bomo spominja- li v naših molitvah.

V bolnišnico so ponovno odpe- ljali Mr. John Petkoviška. Naha- ja se v bolnišnici sv. Jožefa v Marshfield, Wis.

Zadnjo nedeljo v avgustu bo cerkveni bazar. Bo to nekaj po- sebnege in vse že komaj čaka- "Tiketi" gredo iz rok, da je ves- lesti. Dosti je pripravljenih, pa ne vem, če jih bo dovolj, zato ti- sti, ki jih še nimate pohitete in preskrbite jih pravočasno.

L. Perushek.

—V petih državah — Con-

necticut, Kentucky, Rhode Is- land, Tennessee in Vermont — nad polovico naselbin nima že- lezniške zveze.

"SLOVENIJA" IZHAJA
DVAKRAT NA MESEC
KOT PRILOGA
AMERIŠKE DOMOVINE

Leto IV.

Številka 13

SLOVENIJA

GLASILO SLOVENSKE KRŠČANSKE DEMOKRACIJE

DOPISI ZA
"SLOVENIJO"
NAJ SE POŠILJAJO
NA NASLOV:

"SLOVENIJA"
6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio

Velika skrb

Mnogi sanjajo, kako bo po odstranitvi komunizma vse lahko urediti. Pa so za resnega poznavalca ravno za to dobo, ko bo komunizem odstranjen, velike težave na vidiku.

Politično bomo v veliki nevarnosti, da nas iz ene diktature zanese v drugo, kakor udari nihalo tem dalj na desno, kolikor dalj smo ga prej bili potisnili na levo. Prenapetosti se bodo sklicevali na prirodno reakcijo, ki jo bodo zahtevale razmere po komunizmu. Gotovo ima to nekaj na sebi, ker bo v političnem oziru marsikaj treba počistiti. Ni dvoma, da bi komunisti vsako neujčeno skušali porabiti že za to, da napravijo zmedo, da ljudi zbegajo, če ne celo zato, da zopet pridejo na oblast! Toda vse to še ne opravičuje stališča; klin s klinom, diktaturo z diktaturo. Diktatura ne bo odstranila komunizma; odstraniti ga bo mogel sam narod s pomočjo tuje sile. Nevarnost pa je, da bi se v tisti prehodni dobi našli vročekrvneži, ki bi hoteli tedaj diktatorsko oblast z desne, kakor je bila doslej diktatorska oblast z leve. To bo za narod izredno nevarna doba in Frankov in falang ne bo manjkalo, da bi ljudstvu naprtli svojo voljo, svojo trdo, močno roko.

Nič manj ne bo grozila slična nevarnost na socialnem polju. Našli se bodo zelo številni skrajneži, ki bodo v vsakem delavskem gibanju, v vsaki strokovni organizaciji že vohali nevarnost komunizma. Morebitne mezdne spore bodo takoj označevali za komunistične spletke in hujskanje, ki jih je treba v kali zatreti. Res bo med delavci veliko takih, ki se jim bo stožilo po časih, ko so kot delavski voditelji, strokovničarji, sedeli v odborih komunističnih delavskih ljev in delavskih odborov. Na take bo treba gotovo pavsaveti in delavskih odborov. Na take bo treba gotovo pavsaveti. Toda nobenega dvoma ne more biti, da bodo morali delavci imeti svojo koalicijsko svobodo. Seveda bo potrebna zakonodaja, ki bo onemogočala zlorabo delavske strokovne organizacije za politične namene. Ne bi bilo neumestno, da se strokovne delavske organizacije popolnoma ločijo od politike, da imajo v svojem delokrogu izključno le socialno-ekonomske naloge za dobrobit delavcev. Istočasno pa bo treba tudi podjetništvo staviti pod enako zakonodajo kot delavce, da se ne bi zopet vršilo izkoriščanje delavcev pod pretezo, da je treba dati kapitalu časa in svobode, da se opomore, šele potem bo mogoče uveljavljati socialne pravice delavcev. V teh razmerah medsebojnega sumničanja in nezaupanja bo velikega pomena, ako se bodo mogli ustvariti skupne organizacije delodajalcev in delojemalcev, ki bi še najprej in najuspešneje mogle prebroditi izredno težke čase, ki bodo zavladali po padcu komunizma. Ta strašna revščina, dediščina komunističnega izkoriščanja in poskušanja, bo vladala prva leta če ne celo desetletje in zelo težko jo bo prebroditi. Vsak poklic bo moral vzeti nase svoj delež revščine in ga nositi, ker ga ne bo mogoče nikomur naprtiti, od komunistov pa tudi ne dobiti nobene odškodnine. Oni so zajejalci, ki sproti vse potrošijo, čeprav toliko pišejo o akumulaciji zaradi razširjene produkcije.

In tretje, to je gospodarstvo. To bo totalno uničeno. Pred okupatorjem se je še dalo kaj skriti. Pred komunisti se ni dalo nič, ker so v vsaki vasi, v vsakem bloku imeli svojega zaupnika, špijona. Tako so izvovali vse zaloge in jih pobrali; pri konsumentu enako kot pri kmetu. Danes vse živi iz roke v usta. Kmet, ki je imel zavarovanje za slabo letino v svojih shrabah, ta kmet danes nima nič. Podjetja, ki so imela rezerve v surovinah, obratnih potrebščinah, izdelkih, sedaj nimajo nič. Celó v blagajni ne smejo držati nobene gotovine, da se ne bi kapital, ki je splošno ljudska imovina, kje kopicil in bi tako potreba po izdajanju bankovcev bila večja.

In veliko vprašanje bo, kako prevesti vse gospodarstvo zopet na privatno inicijativo. Ni mogoče misliti, da bi vsa podjetja šla v privatne roke individualnega podjetnika. Nasprotno dobro bi bilo, da jih čim več ostane v rokah kolektivov, da bi tako delavci sami bili svoji podjetniki, svoji gospodarji. Toda za to so potrebni trije pogoji: svobodno članstvo v kolektivu, odgovornost vseh članov kolektiva za podjetje in posojeni kapital in konkurenčnost podjetja. Podjetja kolektivnega značaja za nas niso nekaj novega, ker smo imeli že tudi združena podjetja velikega obsega, prave združne tovarne. Nismo med onimi, ki bi trdili, da delavec ni sposoben za samopravo svojega podjetja. Skušnja nam potrjuje, da je sposoben.

Še težji bo problem, kako spraviti nazaj na individualno osnovo kmetijska podjetja, ki so sedaj ali državna kmetijska posestva ali kmetijske delovne zadrage. Vsi vemo, kako je bilo že prej s temi podjetji težko, ker so obremenjevala državne oz. banovinske proračune. Kolikor gre za kmetijske šole, za razsadnike, za semenogojstvo, tam bo upravičena javna lastnina in javna uprava teh posestev. Toda v vsem ostalem pa je kmetijstvo treba spraviti ali v svobodno kmetijsko zadrugo ali v individualno kmetijo. Ker so z zapletenimi, z dvakratno agrarno reformo in s prisilnimi preseljevanji spravili veliko zemlje v splošno-ljudsko posest, bo dolgotrajen in težaven proces potreben, da se vsa ta zemlja spravi v posest svobodnih kmetijskih zadrug in individualnih kmetov.

In končno vsa kulturna dejavnost, vse šolstvo, vsa vzgoja bo s polomom komunizma ostala kot ena sama velika puščava. Ekonomske, politične, socialne razmere se dajo s časom preoblikovati, da bodo ustrezale potrebam in volji ljudstva. Velika, težka naloga pa bo prevzgoja mladine. Lahko vidimo, kakšne težave so bile v Nemčiji, vrniti mladino na zdravo svetovno naziranje. Napake v vzgoji je naj-

Program kršč.-demokratske zveze Sred. Evrope

Ideološki program

I. UVOD

1. Narodi Srednje Evrope so globoko krščanski. Njihova krščanska tradicija je stara več kot tisoč let. Stoletne borbe proti napadalcem z vzhoda, ki so hoteli uničiti krščansko civilizacijo Evrope, so njihovo vero poglobile in utrdile.

2. Narodi Srednje Evrope verujejo v načela resnične demokracije. V Srednjem veku so ustanovili prve demokratske ustanove in jih razvijali do naših dni. Najprej so ustanovili lokalne samouprave. Začetek renesanse je prinesel popolni predstavniški sistem, ki se je v kasnejših letih še bolj razvil. S krščanstvom so pridobile osnovne človeške pravice polno veljavo in zaščito.

3. Narodi Srednje Evrope so že pred mnogimi stoletji proglasili načelo federalizma. V vseh državah so nastopili znanstveniki, ki so zagovarjali načelo prostovoljnega in svobodnega sodelovanja svobodnih narodov. To načelo so uresničile razne zveze in dogovori, sklenjeni na načelih enakosti in vzajemne pomoči.

4. Danes smatrajo prave krščansko-demokratske stranke sebe za nosilke teh tradicij svojih narodov. Za temelj svojega programa jemljejo stara, pa še vedno življenska načela, ki urejajo:

- Razmerje človeka do Boga;
- Razmerje ljudi med seboj;
- Razmerje med narodi.

I.—Razmerje človeka do Boga

Razmerje človeka do Boga narekuje krščanski demokrat, da prostovoljno podredi človeka in družbo božjemu zakonu in smatrajo naravni zakon za postavljen od Boga.

Ljubezen je najvišje načelo, ki naj vodi človekova dejanja in ureja medsebojna razmerja. Edino ljubezen more zagotoviti trdnost družine, pravičen socialen red v gospodarstvu in moralni red v političnem in mednarodnem življenju.

a) Vsa človeška dejanja na socialnem, ekonomskem, političnem in mednarodnem polju naj vodijo krščanska etična načela in vladajoče načelo javnega življenja mora biti moralna.

b) V razmerju med ljudmi moramo dati prednost duhovnim dobrinam nad materialnimi, socialnim nad gospodarskimi, pravici nad silo, estetiki nad masovnostjo.

c) Temeljne sestavine člo-

veka, dušo in telo, morajo prevečati duhovna načela pred materialnimi.

d) Duša vsakega posameznega človeka je važnejša kot so vse druge zemeljske dobrine, in njeno zveličanje je njegov najvažnejši smoter. Družba je naravna potreba človeške narave. Glavna naloga družbe pa je, da omogoči svojim članom doseči njihov posmrtni in zemeljski cilj. Tako postanejo cilji človeka in družbe isti in neločljivi.

e) Človeška narava je nagnjena k dobremu in k zlu. Borba človekovega razuma in volje proti zlu vodi k sreči in notranji svobodi. Ta svoboda je svoboda od greha, ne svoboda grešiti.

f) Človekova borba za zunanjo svobodo je usmerjena na osvoboditev od materialnih omejitev njegove okolice. V tej borbi naleti na druge ljudi, ki se prav tako borijo za zunanjo svobodo. V interesu sosedsstva se pojavi potreba nadzora nad egoističnimi nagoni ljudi. Le skupni nadzor in medsebojno spoštovanje moreta zagotoviti svobode vse družbe.

g) Poznamo več vrst naravnih združb. Prva je družina, posvečena v krščanstvu, potrebna za razvoj človeštva, zibelka novih življenj, ki z vzgojo navadno usmerja človeka za celo življenje. Druge družbe naj omogočijo razvoj človeških sposobnosti do popolnosti. Združbe dela in delavcev zagotavljajo gospodarski razvoj in napredek. Narodi razvijajo posebnosti svojih kultur. Prav tako države. Poraja se mednarodna družina narodov, ki naj bo temelj pravičnega in mirnega mednarodnega reda.

Te štiri združbe morejo skupno zadovoljiti vse človekove najbolj naravne potrebe. Preko njih bo roditelj človek nove generacije, proizvajal boljše dobrine, in dosegel višjo kulturo in boljši svet.

II.—Razmerje ljudi med seboj

Stoletja stari problem o razmerju ljudi med seboj je še vedno sporen. Mnogi svetovni spori so se rodili v različnem gledanju na ta problem. Eno gledanje je ono, ki daje prednost različnim družbenim oblikam pred človekom. Sem spadajo imperializem, komunizem in socializem, ki žrtvujejo interese poedinca interesom družbe. Drugo gledanje, staro načelo laissez-faire, daje prednost človekovim egoističnim idejam in načelom pred interesom skupnosti.

Mi pa verujemo, da se cilji

težje popraviti. Preprosta kmečka mati piše: "Otroke tako stranijo od vere, da ne vem, kaj bo. Boga so pozabili, Bog pa na nas . . . Lansko leto je bila suša, toča, letos pa mraz, toča, hudi deževje, vsake vrste škodljivci!"

Ljudje vidijo, kako je vse zavoženo. Vidijo pa tudi, kako težko bo popravljati, kar je bilo zgrešeno pri mladini. To so vprašanja, ki jih je treba razmišljati, jih študirati, jih obravnavati v javnosti. Čim več ljudi se bo s tem bavilo, tem bolje. Važno bi bilo tudi preiskovati, kako imajo to ali ono urejeno pri drugih narodih, da bi se moglo obravnavanje vršiti na primerni višini, s primerno širokogradnostjo in razgledanostjo. Mi sedaj gledamo, kako so te stvari urejene v Ameriki. To ne zadostuje. Ni vse za vsak narod. Ni vse, kar vidimo v Ameriki, že tudi dobro za Evropo. In glavno, ne smemo gledati samo s površine, samo zunanje, ampak moramo vsakega teh problemov študirati historično, kako se je v teku dob razvijal, spreminjal.

J. B.

in interesi poedinca in družbe prepletajo in drug drugega dopolnjujejo ter da najdejo svojo pravo obliko v harmonični organizaciji sveta.

Sodobna gospodarska oblika sveta, ki se pojavlja v ostri konkurenci dela in kapitala, je logično povezana s tekmo med marksističnimi in kapitalističnimi teorijami. Naši napori skušajo preprečiti kapitalu in delu uporabo metod, ki nasprotujejo skupni blaginji in kršijo načela socialne pravice.

Delo je važen faktor v človeškem življenju. Ono zadovolji človekovo željo po ustvarjanju in zagotovi ravnovesje bistvenih sestavin človeške narave: razuma, čustva in dejavnosti. Delo je prvina, ki najbolj veže ljudi med seboj. Delo omogoča razvoj in napredek človeškega genija. Oba sta dosegljiva samo s skupnimi, združenimi napori. Ti spremljajo vsako delo, telesno in duševno, in so najbolj dragocen prispevek delovnih ljudi k gospodarstvu in kulturi človeštva.

Razmerje ljudi med seboj zahteva ljubezen, spoštovanje osebnosti vsakega poedinca, sodelovanje, soodgovornost, in skupno pomoč. Ta načela so najbolj prirodne poteze dobre strani človeške osebnosti in morajo zato najti popolno svobodo razvoja in javnem delovanju, v političnem in socialnem življenju.

1. Politično življenje

Gori omenjena načela dajejo vsakemu človeku pravico in dolžnost:

a) da svobodno izrazi svoje nazore in mnenja, da organizira in sodeluje v združbah, katerih cilj je splošna blaginja.

b) da sodeluje v lokalnih, stanovskih in kulturnih samoupravah.

c) da ima pravico voliti in voljen biti in tako nositi odgovornosti svoje vlade.

e) in če je enkrat izvoljen in je prevzel svoj posel, da si zagotovi zaupanje in sodelovanje ljudstva, da se vedno zaveda, da je njegov služabnik in da mora biti njegova blaginja glavni cilj njegovega dela.

2. Socialno življenje

Glavna načela, ki določajo razmerje ljudi med seboj, morajo še posebno veljati na socialnem polju. Tudi tukaj ima vsak posameznik posebne pravice in dolžnosti:

a) da si prosto izbere poklic in delo, ki odgovarja njegovim zmožnostim, sposobnosti in zanimanju in da svoje delo posveča splošnemu napredku človeštva;

b) da po svojih močeh vpliva na mestu svoje zaposlitve, da stopi na mesto razredne borbe družba, v kateri bosta delo in kapital složno sodelovala v obojestransko korist;

c) Lastnina je element socialne stabilnosti in pravice, ker drži v ravnotežju pravice in dolžnosti: pravico do dobička in njegovo uporabo za ekonomski in kulturni napredek, dolžnost preprečiti, da bi se dobiček trošil po mili volji lastnika, ni naložiti ga plodnosno za povzdigo gospodarstva, čim prekorači meje potrebe;

d) biti deležen razdelitve socialnega dohodka do onemere, ki zagotavlja obstoj in dostojno življenje družine ter vzgojo in izobrazbo otrok v popolni svobodi;

e) biti deležen sadov kulturnega napredka, do katerega imajo pravico vsi ljudje brez razlike na raso, spol ali vero.

3. Razmerje med narodi

Človeška družba postaja z dneva v dan bolj zamotana. Mi ne verujemo, da je narod poslednja oblika te družbe. Gledamo v bodočnost. Družina narodov je sledeča oblika razvoja:

b) Družino narodov pa bo mogoče osnovati šele, ko bodo imeli vsi narodi enake, popolne in neprikrajšane možnosti.

samo-odločbe, kulturnega in gospodarskega razvoja, prostega vsakega tujega vmešavanja, ohranitve narodnih tradicij, zgodovinske dedščine in individualnosti.

c) Načela pravice in moralne morajo zavladati v mednarodnem življenju, predno bo mogoče skovati tesnejše zveze med narodi. Z drugimi besedami: ista načela etike, ki veljajo za razmerje človeka do sočloveka, morajo veljati tudi za razmerje med narodi.

Mednarodno pravo naj do-

loči kazni za napadalce, primerno odškodnino za škodo in red, ki bo onemogočil mednarodne zločine v bodočnosti.

d) Razumljivo je, da bodo morale suverene pravice narodov preiti na to mednarodno skupnost, predno bo mogoče ustanoviti tako mednarodno sodelovanje. Potrebno pa bo popolno sodelovanje in spoznanje, da bo prispevek vsakega naroda življensko potreben za skupen napredek.

e) Na takem temelju zgrajena Zveza narodov bo podobna zvezi ljudi v okviru družine. Organizacijski temelji take družine naj bi bili isti običaji, jezik, kulturne in zgodovinske tradicije, ali pa zemljepisna dejstva, ki ponekod narekujejo politično in ekonomsko enoto. Organizacija take družine je lahko tesnejša ali rahla, kakršni so pač cilji. Eno družino lahko sestavlja več ali manj članov. Možne so tudi manjše zveze v okviru večjih. Dve obliki sta gotovo na vidiku, pokrajinska in kontinentalna zveza. Preko njih bomo dosegli Zvezo vseh narodov.

f) Vodilni duh vsakega mednarodnega sodelovanja mora biti zavest, da sta svoboda in enakost narodov elementa povezave, ki izključujeta možnost napadalnosti in nadvlade enega naroda nad drugim.

(Dalje prihodnjic.)

PAVLIHA JE DOBIL UKOR

V Sloveniji sta doslej izhajala dva humoristična lista: Pavliha in Ljubljani in Toti list v Mariboru.

Izdajati humoristični list v komunistični državi ni lahko. Življenje je trpko in težko, mnogi ljudje so zagrenjeni, mali oblastneži in velike glave so silno občutljivi. Ako napadaš iz dneva v dan reakcijo, klerikalce, duhovnike, nune, malomeščansko stihijo, kmete — torej ogromno večino prebivalstva — izgubiš privlačnost in odjemalce; ako napadaš izrodke nove družbe, male oblastnike — ker velikih ne upaš — se izpostavljaš napadom, da nisi v liniji, riskiraš preganjanje in morda celo obtožbo, da si postal reakcionar, da si na liniji zapada in da spadaš — če ne že v zapor — pa vsaj na kako tako mesto, od koder ne boš mogel novemu redu škoditi.

Ko je bil prelom s Kominformom gotov in so se Tito in njegovi s surovimi napadi lotili Sovjetov, sta imela Pavliha in Toti list zlato dobo. Najbolj pikre zbadljivke in posrečene šale ter karikature so se nanašale na sovjetske voditelje, na sovjetski sistem in na onega, po katerem v komunističnem režimu padajo najbolj občutne batine — ruskega Ivana. Za tem "ruskim" humorjem pa je mogel vsak povprečen človek videti tudi sodobni "jugoslovanski obraz".

Idila ni trajala dolgo. Zavela se je precej kasno, ker so Jugoslavlani še dolgo upali na sporazum z Rusi, končala pa se je takoj, čim so zavele prve milejše sapice iz ruskih step. Tito, ki ga je Malenkov naredil za sekretarja Jugoslovanske komunistične partije, ven-

dar ne more dovoliti, da kdo izpostavlja smehu in roganju svojega dobrotnika in sistema, ki je Jugoslovanom tuj in odvraten samo v besedah, v resnici pa vzor, ki ga skušajo pod malo drugačnimi firmami in oblikami tudi sami doseči.

Pavliha se je previdno in počasi lotil domačih problemov. Medtem ko je še naprej napadal in smešil reakcijo, klerikalce, duhovnike itd., se je lotil tudi nosilcev gospodarskega kriminala. Ti so bili najmanj nevarni. Bili so sicer komunisti, toda brez oblasti. Zaradi svoje "poštenosti" so se znašli za zapaži, režim jih je za enkrat zapustil, oblast in vpliv sta se jim izumznila iz rok. Za temi so prišle na vrsto razne druge nevešččnosti. Vseh ne smeš bičati, ker si takoj reakcionar, ako to storiš; pa jih tudi ne moreš, ker jih je preveč. Pavliha je začel sicer počasi in previdno, pa mu tudi to ni pomagalo. S prvo malo korajžno številko, to je s številko 24. od 27. junija t. l. se je Pavlihaova slava zalostno končala. Končala se je tako, kot je Pavliha mogel v komunistični državi pričakovati.

Zganili so se v Beogradu. Beograd misli, dela načrte, odloča in določa za vse. Kakor je v stari Jugoslaviji komandir čete rekul, da ni treba nikomur nič misliti, da misli on za vse, prav tako tudi v Titovi Jugoslaviji Beograd misli za vse. Čim misliš ali pišeš drugače, kot določa Beograd, te obtožijo partikularističnih in šovinističnih tendenc, kakor so to storili takrat, ko je začela Ljudska Pravica zopet izhajati dnevno kot slovenska izdaja Borbe. Pri Pavlihi je bilo huje.

Protiameriška propaganda v Sloveniji

Ljudska pravica ga uči, da je naloga humorističnega lista v socialistični družbi, da krepki napredno družbeno zavest, da razkrinkava razne poačene in protisocialistične pojave in nazore, da objavlja in obravnava vprašanja s stališča naprednih družbenih sil.

Kaj je zagrešil Pavliha? Ljudska pravica je vzela pod drobnogled komunističnega kritika gori citirano številko in Pavliha takole obtožuje:

"Čela stran številke je posvečena rubriki "Pomenki na robu", ki izhaja v Borbi vsako nedeljo in ki med drugim obravnava tudi ženske obleke... Ko list Pavliha namiguje na sestavek "Pomenki na robu" da v Borbi, kjer je govora, da da takšna ali drugačna obleka ženski več ženskosti, približuje več karikatur nedostojno razgaljenih žensk. Na enem mestu hčerka odgovarja očetu, ki se razburja zaradi njene nedostojne obleke: "Očca ne bode smešen, to je sedaj direktiva!" Nadalje mati izreže hčerki na hrbtu "dekolte" na obleki in pravi možu: "Zdaj ji nihče ne bo mogel očitati, da je reakcionarka!" Ali pa je spet upodobljeno dekle najprej v obleki, zapeti do grla, s podpisom: "Pri večernicah", a potlej pa z razgaljenimi prsi in napisom: "Na partijskem sestanku". aZtem je šrtež gole zamorke, ki pravi drugi zamorki: "Saj sem zmeraj trdila, da imata prakovinam in socializem nekaj skupnega!" Zraven pa je naslikana kmetica, bosca, ko molze kravo, ki pravi: "Mi pa ostanemo kakor smo b'li."

Pravica nadaljuje: "Borba kot glasilo Zveze komunistov je začela izdajati napotke o nemoralnem oblačenju, o rehabilitaciji reakcije, o tem naj bi komunisti na partijski sestanki ne prihajali nedostojno, v cerkev pa dostojno oblačeni, o tem da se bo naš socializem končal v prakovinam (to je nagoti afriške džungle, naša opomba) in da lahko vse upanje v bodočnost našega naroda gradimo samo še na revno oblačenih kmetici... Iz Pavlihovih šal pa se zrcali odkrito nestrinjanje s celotno našo socialistično graditvijo. Najbolj žalostno pa je, da je vsa kritika zavita v plašč dozdevnega komunističnega puritanstva, proletarske skromnosti in morale."

Dovolj. Pavliha je zagrešil še več grehov, pa nimamo prostora, da bi jih tako natanko obravnavali, kot je storila Pravica.

Rezultat: Pavlihi, ki ga izaja Novinarsko društvo Slovenije, so postavili kuratorij idejno trdnih in moralno visoko stoječih komunističnih strokovnjakov, ki bodo odslej naprej naprej dirigirali Pavlihov humor. Ubogi Pavliha! Včasih smo se pa le od srca nasmejali njegovi duhovitosti, čeprav je bil njegov humor surov in robat in za naše oči in ušesa neobičajen, pa smo mu tudi to oprostili, ker smo vedeli, da izhaja v okolju, ki je po načelih in načinu življenja surovo in robatno.

Gasilci

Okrajna gasilska zveza v Novem mestu je morala sklicati posebno skupščino, da razpravlja "o negativnih pojavih in nesocialističnem odnosu v posameznih gasilskih organizacijah". Zbrali so 5 člansko komisijo, ki bo vse te primere raziskala in predlagala, kako bi jih bilo treba odstraniti.

Tito je sel v Tržič

Nekdanja tržiška tovarna čevljev "Peko", ki se zdaj imenuje tovarna obutve "Triglav", je praznovala pred kratkim 50 letnico svojega obstoja. Proslave se je udeležil tudi Tito.

Ni še dolgo ko so jugoslovanski komunisti usmerjali tope svoje propagande na Moskvo in njene priprežnike. Od tam jim je pretila nevarnost. Komunistične radijske postaje so 50 ur na dan obdelovale jugoslovanske komuniste. Na protikomuniste se niso obračale, vedoč, da se ti ne bodo borili proti Titu, da bi postavili na izpraznjen prestol Stalina ali kakega njegovega podrepana. 50 ur dnevno so pozivali kominformisti titovce, naj naženejo Tita in se vrnejo v Moskvo. Stalin je tiho in vztrajno predel mrežo, ki naj bi zadržala Tita in njegove. Nihče ne ve, v koliki meri so Rusi uspeli pridobiti zase jugoslovanske komuniste. Sem in tja je prišla na zapad vest, da je Rankovičeva policija odkrila večje ali manjše gnezdo kominformističnih zatrotnikov. Časopisi niso o tem pisali — jugoslovanski zato da ne bi odkrili slabosti režima — zapadni pa iz obzirnosti do rdečega "zaveznika".

S Stalinovo smrtjo se je marsikaj spremenilo. Moskva se je nasmehnila Beogradu, Beograd je začel tipati, da bi ugotovil, če je sporazum možen. Zdi se nam, da je sporazum že dosežen. Poročila iz Beograda, Dunaja in Pariza ne govorijo samo o formalni izmenjavi diplomatskega osebjaja, upostavitvi rednih diplomatskih odnosov, ampak vedo povedati, kako se nekdanji kominformisti vračajo iz Moskve v Beograd, kako potujejo odposlanci jugoslovanskega C. K. v Moskvo po instrukcije in se vračajo z nalogi nazaj. Prisrčnosti — kot je nekdanj obstojala, najbrž ne bo, ker nihče ne ve, koliko lahko drugemu zaupa, in ker se končno komunisti, kljub vrstnemu "idealizmu", v prvi vrsti bojijo za svoje glave. Prav tako se je Tito lahko v zadnjih letih prepričal, da so blagajne na zapadu ne samo bolj polne ampak tudi bolj radodarne. Težko si je misliti, da bi Rusi Titu z denarjem pomagali graditi njegove velikopotezne načrte. Zato je bolje, da Tito še naprej drži roko v ameriškem žepu, sonči pa se pod blagodejnimi žarki ideološkega sonca iz Moskve.

Za enkrat še nihče ne ve, ali so kominformisti postali titovci, ali titovci kominformisti. Gotovo je eno, da so oboji bili in ostanejo komunisti. Ker se titovizem ni nikjer obnesel — kakor so mnogi upali — bodo po vsej verjetnosti po načelu močnejše gravitacije titovci zaplavali v kominformizem.

Čim so začutili, da se jim Moskva ni več bati, so jugoslovanski komunisti pokazali svoj pravi obraz. Napadi na Moskvo so prenehali. Naleleti smo tudi že na prve hvalnice. Neizčrpna in nikdar zmotljiva zakladnica Kardeljevega sofizma išče v ruskih dogodkih zakonitost komunističnega razvoja. Poleg tega napoveduje sličen razvoj zakonitosti tudi po satelitskih deželah. Z brezprimerno nesramnostjo in perfidnostjo ocenjuje berlinske dogodke kot "odpor delavskega razreda proti birokratizmu in državnemu kapitalizmu" za boljši, popolnejši komunistični sistem — kakor ga ima n. pr. Jugoslavija — in ne — kar so v resnici bili — kot odpor ne samo delavskega razreda ampak vsega tlačnega ljudstva proti komunističnemu režimu kot takemu, pa naj bo ta ruski ali jugoslovanski.

Dokler so čakali na odločitev sedanje administracije, so

bili o Ameriki tiho. Da bi jo uspavali, so napovedali milejši kurz proti cerkvam, emigrantskim družinam, kmetom. Čim je bil denar odobren od kongresa in senata, so pozabili na svoje obljube o milejšem kurzu in začeli napadati našo državo. Najprej so se pojavili ti napadi v provincialnem časopisju. Zadnje dni so začeli z napadi tudi vodilni časopisi, v prvi vrsti zagrebški Vjesnik.

Pred seboj imamo, ko to pišemo, Delavsko Enotnost, glasilo slovenskih delavskih sindikatov. Za primer bomo navedli številko 24. tega lista od 12. junija t. l.

Na zadnji strani ima 4 članke, v katerih napada Ameriko in 2 slikki, ki kažeta ameriško "demokracijo".

V prvem članku z naslovom "Še o življenju ameriških delavcev — Denar, Amerike vladar" piše, da v Ameriki kapitalistov, ki so krivi za nesreče pri delu, ne kličejo na odgovornost, in navaja primer tovarne Haber, kjer je menda v aprilu zgorelo 36 delavcev, več pa je bilo poškodovanih. Članek ugotavlja, da tovarna ni imela najpotrebnejših varnostnih naprav in da neka komisija že več kot mesec in pol preiskuje vzrok požara, pa ni še nič ugotovila.

V drugem članku "Ameriški vojniki nočejo na Korejo — Odsekani prsti in vojna na Koreji" ugotavlja, da se po Ameriki skriva 45.000 dezertarjev, ki nočejo na Korejo in da si je neki ameriški podčastnik v Nemčiji dal raje odsekati prste na roki, kot pa da bi šel na Korejo. Piše, da so ameriški sodniki obsodili Nemca, ki mu je odsekali prste, na 25 let in 8 mesecev, ker mu ni so verjeli, da ga je ameriški podčastnik sam prosil, da mu to stori.

Tretji članek "Nazadnjaška hajka v Ameriki" piše o mestnem uslužbencu v New Yorku, ki je bil član komunistične stranke, pa so ga vrgli iz službe. Ta primer ni tako važen, važna je ugotovitev, "da je danes v Ameriki moderno odpuščati in preganjati ljudi, ki so nekot zaradi svojih naprednih nazorov sodelovali s komunisti."

Četrty članek "Kaj vse predpisujejo ameriški zakoni —

Smešno, toda resnično" se norčuje iz ameriške zakonodaje. Kot posebnosti navaja med drugim, da je v zakonodaji države Nebraska določeno, da mož ženo lahko pretepe, kolikor hoče, če ta noče z njim na izlet. Pravi, da so v Kaliforniji naprednejši, ker imajo v zakonodaji, da mož ženo lahko pretepe z usnjenim jermenom, ki ni širši od 4 cm. V Vermontu obstoja zakon, ki prepoveduje poročenim ženam, da bi šle same v cerkev. Zakon predpisuje, da jih morajo spremljati možje, toda hoditi morajo 10 korakov za njimi in v rokah nositi palico, da z njo odganjajo vsiljivce. V Minneapolisu imajo uredbo, po kateri kaznujejo vsakogar, ki privede konja v hotelsko sobo. Koze pa lahko pripelje s seboj. V Brooklynu pa osli ne smejo spat v kopalnicah. To je samo nekaj cvetk. Če so že resnične ali ne, ni važno, važno je, da jih ta časopis našteva in ugotavlja: "Nekateri trdijo, da so Združene ameriške države ena izmed najnaprednejših dežel na svetu. Res je v tej deželi tehnika zelo napredovala in če bi potem ocenili Ameriko in njeno naprednost, potem bi tem ljudem morali pritruditi. Vendar po samo golem napredku tehnike ne moremo ceniti napredka in življenja v neki državi. V zadnjem času smo pričeli številnim nazadnjaškim dejanjem, ki se dogajajo v Ameriki in po naročilu ameriških nazadnjakov tudi drugod po svetu... Da bi spoznali resnično življenje v tej daljni deželi, smo sklenili, da vam bomo v vsaki številki našega lista pripovedovali kakšno resnično zgodbo iz ameriškega življenja."

Prva objavljená slika prinaša prizor pred tovarno Haber, ko je divjal požar, druga pa ima sledeč napis: "Na sliki vidimo dveletnega Shamina Ahmeda, njegovega brata Murina in mamico Erico, ki jih je McCarthyev komite izgnal iz Amerike. Iznjali so jih pa zato, ker oče teh otročkov ni mamo domovinske pravice v U. S. A."

Koliko je v teh člankih laži in neresničnosti pretiravanja in podtkanja, lahko naši bralci sami ugotovijo. Da je laž "da so imeli v New Yorku pred 18 leti proces proti 4

psom, ki so ugriznili nekega otroka in da so v Baldwinsvillu kaznovali s 4 leti zaporá psa, ki ga je ugriznil nekega moža", je jasno na prvi pogled. Viri teh in podobnih trditvev so jugoslovanskim komunistom sovjetski časopisi. Če že ti s takimi neumnostmi pitajo svoje čitatelje, nas ne zanimajo. Ti so naši sovražniki in tega ne skrivajo. Ker pa to delajo Jugoslovani, ki se delajo za naše zaveznike in ki prejemajo od nas pomoč v hrani, denarju in orožju, proti takemu pisanju protestiramo. Upamo, da se bo našel kdo v Washingtonu, ki bo tej gospodi povedal, naj se že neha šaliti iz ameriške dobrotljivosti, od katere živi, in naj nas ne žali, ko prejema od nas miloščino.

Demokratizacija Titovega režima v praksi

Pred kratkim so jugoslovanski časopisi javili, da je Tito kot vrhovni komendant jugoslovanske vojske ukinil funkcijo političnih komisarjev v vojski. Zapadni časopisi so to vest komentirali kot nov korak jugoslovanskih komunistov k demokratizaciji njihovega režima.

V odloku, s katerim je bila odredjena ukinitve, pa je stalo med drugim tudi to, da bodo odslej naprej skrbeli za politično in vzgojno prosvetno delo med vojsko — kar je spadalo v pristojnost politkomisarjev — pomočniki komandantov.

Ukinjeno je bilo torej samo ime oziroma zvanje. Posle, ki so jih doslej opravljal komunistični prvoborci pod imenom politkomisarja, bodo odslej naprej opravljal isti ljudje pod imenom pomočnika komandantov.

Kakor še vedno doslej je tudi s tem odlokom Tito nasul pesek v oči zapadnim lahkovernežem.

Institut politkomisarjev v vojski je tipična komunistična iznajdba. Vojaškemu komandantu vsake vojne jedinice od vodja naprej je dodeljen politkomisar. Naloge komandanta — ki med narodno osvobodilno vojno ni bil vedno komunist, kar je danes pravilo — so čisto vojaškega značaja; med vojno vodstvo jedinice v borbi, vojaška vzgoja in zaledju, v miru fizična vzgoja in pouk v orožju in borbi; naloge politkomisarja pa so bile med vojno in so zdaj čisto politične narave. Med vojno: vzgoja kadrov v komunističnem duhu, likvidacija vseh nasprotnikov v edinicah, partijskem pokretu in na terenu, organizacija obveščevalne službe; v miru: komunistiziranje kadrov, obveščevalna služba, likvidacija nasprotnikov.

Dokler ni družba popolnoma komunistizirana in prevzeta — kar doslej niso niti v Rusiji dosegli — je nemogoče, da bi se komunistični režim diktature proletariata temu institutu odrekel. Obstojal bo dalje pod tem ali drugim imenom in vršil med vojsko, ki je najbolj nevarna, ker razpolažja s orožjem, ono funkcijo, ki jo vrši med civilisti tajna policija, sodnija, šolstvo. Dvom, da bi postal ta institut nepotreben vladajočemu režimu celo v čisto komunistizirani družbi. Pojavijo se lahko ljudje s svobodoljubnimi načeli; ljudje, ki spoznajo, da sta individualna svoboda poedinca, svoboda njegovega mišljenja, hotenja in delovanja več, kot pa slepo poslušanje in izpolnjevanje nalogov partije. Za-

to bo vladajoči kasti ta institut, ki je pravzaprav samo del tistega temelja, na katerem ves red sloni, potreben tako dolgo, dokler bo komunizem kot sistem obstojal.

V jugoslovanski vojski obstoja poleg instituta politkomisarjev, ki ga od zdaj naprej opravljajo pomočniki vojaških komandantov, tudi organizacija vojaške UDV, takoimeno "kontraobveščevalne službe". Ta organizacija tajne policije je najpopolnejša Titova organizacija. Ona nadzira v vojski vse in vsakogar. Mreža vohunov in informantov je sprejena od najmanjše jedinice do vrhov vojske. Toda mreža ni samo ena. Četa ima svojo, bataljon svojo, polk svojo. Tisti, ki dela v bataljonski mreži ne

ve za one, ki delajo v četni in polkovni. Prav tako četni in polkovni ne vedo za bataljonske. Polkovni vohuni ne vedo za četne in četni ne za polkovne. Vohuni se tudi med seboj ne poznajo, čeprav delajo za isto mrežo. Tako je vsak vojak, podoficer in oficir pod nadzorom bogve koliko vohunov in vohuni pod nadzorom drugih vohunov.

Zato pa je KOS strah in trepet jugoslovanske vojske.

Tega instituta pa Tito ni uknil.

Tega tudi storiti ne more. Politkomisarji in obveščevalci VOSA, OZNe so izvedli revolucijo, agenti KOSA — prej s politkomisarji, zdaj s pomočniki komandantov — pa držijo režim na oblasti.

VESTI IZ DOMOVINE

Suspendirani duhovniki
Slovenski poročevalec piše, da je dr. Miho Pušič, škof barsko-bradžke škofije, suspendiral vse one duhovnike, ki so hoteli organizirati v njegovi škofiji Združenje katoliških duhovnikov. Isto so storili tudi drugi dalmatinski škofje.

Na sestanku v Splitu pa so vsi katoliški duhovniki obsodili italijanski iredentizem in se izrekli za Titov načrt ureditve tržaškega vprašanja.

Partija v Ljubljani
Liberalna, socialistična in krščansko socialistična jara gospoda v Ljubljani, ki sestavlja pretežni del partije v Ljubljani, je dobila pred kratkim lekcijo od same Vide Tomšičeve. Tole jim je povedala:

"Današnja politično situacija v Ljubljani moramo oceniti kot razmeroma težko. Ugotavljamo, da je ponekod celo prišlo do tega, da so se naši aktivisti potegnili iz pozicije ofenzivne borbe za zmago socialističnih idej, na položaje defenzive pred reakcijo. Ker se ne borimo proti svojim lastnim napakam in slabostim, omogočamo reakcionarjem, da jih izkoriščajo, seveda ne zato, da bi jih odpravili, ampak da bi klevetali našo socialistično graditve v celoti, naše državno in politično vodstvo. Ljubljana ni samo borbená (najbrž za korita, kakor je vedno bila), ampak je tudi malomeščanska, filistrska in majhna."

Bravo, Vida, dobro si povedala, boljše ne bi mogli mi.

Trgovci Avšič za zapahi

Brat odstavljenega ljubljanskega "nazovi-župana" Jake Avšiča je bil svojčas trgovec s manufakturo. Pod komunisti je postal generalni direktor vseh manufakturnih podjetij Slovenije. Pred kratkim so ga zaprli. Pri hišni preiskavi so našli zlata in tujih deviz za več milijonov dinarjev. Pri njem je stanoval tudi general Jaka.

"Kufre gor — kufre dol"

"Krajnci idu kući", pravijo po Beogradu. Dobri opazovalci poročajo, da se Slovenci, ki so bili na važnih položajih v Beogradu in vzhodnih delih države, selijo v Slovenijo. Eni smatrajo, da po smrti Kidriča drugi pa trdijo, da mislijo Slovenci, da jim bo bolje doma, ako do česa pride.

Ako do česa pride, jim ne bo dobro ne doma ne v Beogradu.

Kominformisti prihajajo nazaj

Iz Moskve se je vrnila v Beograd bivša žena Svetozarja Vukmanoviča — Tempa. Svoječas je pobegnila iz Jugoslavije, zdaj pa se vrača, ker so se razmere spremenile in sta se Tito in Malenkov pobotala.

Tudi se je vrnil iz Moskve delegat Politburoja Josipović, ki se je pregovarjal z Rusi.

Po njegovem prihodu so spustili iz zaporov 40 vodilnih kominformistov.

Med njimi je bil spuščen iz zaporov tudi general Franjo Knebl, o katerem je bilo dokazano, da je špioniral za Ruske.

Na Dunaju se sestajajo

Iz Moskve je prišel na Dunaj Bužan Branko, jugoslovanski komunistični emigrant v Moskvi, in se sestal s Hadžiosmanovićem, šefom UDV za Avstrijo, in še z nekim Jugoslovanom, ki je prišel v Avstrijo iz Beograda.

Po teh sestankih je Bužan preko Budimpešte odpotoval v Jugoslavijo.

Madžari razpustili šolo

Šola za kominformistične emigrante v Budimpešti so Madžari razpustili. V tej šoli so se emigranti učili, kako voditi borbo proti Titu, špionirati in opravljati diverzantske in sabotažne posle.

Rumuni vrnilo zapornike

Rumuni so vrnilo Jugoslovanom 20 jugoslovanskih državljanov, ki so jih držali zaprte. Prav tako so nehali spravljati po Donavi propagandni material v Jugoslavijo.

Kaj je povedal Stevenson

Stevenson je povedal v Atenah, da je bil Tito v velikih skrbih zaradi dogodkov v Berlinu, ko se je z njim sestal. Tito je rekel, da bi kaj lahko prišlo do tretje svetovne vojne, ako bi se nemiri razširili na druge satelitske zemlje. Kc so Stevensonova vprašali, če se mu zdi Titov režim stabilen, je odgovoril, da ni imel časa preučiti situacije in da z ljudmi ni govoril.

Likvidacije oficirjev

Od januarja do konca junija je bilo izvršenih 40 smrtnih obsodb nad oficirji. Nekaj manj kot 100 oficirjev pa je bilo obsodjenih na večletno roboj. Večina obsodb je bila izvršena nad oficirji IV. armije (Slovenija), ker so poizkušali ali pa se pripravljali pobegniti v Italijo.

Fincija so nagnali

Sarajevski Žid Finci je bil urednik političnega dela "Naše Armije", glasila jugoslovanske komunistične vojske. Poleg tega je urejeval "Bilten", list, ki ga prejemajo samo visoki partijski funkcionarji. Tito ga je nagnal iz službe, češ da je prevelik kosmopolit in da njegovi članki niso imeli potrebne partijske ostrine. Poslan je bil iz Beograda nazaj v Sarajevo.

V Centralnem komiteju pometajo

Konec maja so odpustili iz službe večino nižjih uradnikov CK zaradi nemoralnih afer. Na njihovo mesto so postavili kasneje samo člane UDV. Odpuščena in zaprta je bila v tej zvezi Mirjana Vojvodić, ki je raznašala po Beogradu stvari iz Rankovičevega privatnega življenja.

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

II. Razširjanje luteranstva v posameznih pokrajinah

Novi mejnik v zgodovini ogrskih verskih homatij je postavil državni zbor v Odenburgu leta 1681. Na podlagi njegovih razprav je cesar Leopold I. izdal odlok, ki je sicer priznaval svobodo veroizpovedi, a dovoljeval luteranske in kalvinske cerkve le na določenih krajih. V železni županiji sta bili za luterane taksi "artikularni mesti" Csoba bližje Kiseka in Domolk pri Malem Cilju, za kalvince pa Or. Po drugih krajih bi bili morali predikanti cerkve, ki so jih bili "papincem" vzeli, zapustiti. Vendar je še preteklo skoraj pod stoletja, preden je prišlo do popolne izvršitve tega sklepa, da siravno so jo že imenovani plemiči med Slovenci pripravljali. Gorenji Sinik je Batthyanyjeva rodbina 1. 1717. luteranom odvezla.

Karol VI. je slednjič na prošnjo gjurskega škofa in kardinala Zinzendorfa odločil, da se morajo v železni županiji katoličanom vrniti vse cerkve, ki so nekodaj bile njihova lastnina. Zdaj je bila predikantom zadnja ura (1732). Dva izmed njih, pri sv. Benediktu in v Gornjih Petrovcih, so morali pandurji izgnati, ker se nista hotela ganiti s svojega mesta, selski predikant je šel v Csobo za slovenskega pridigarja, križevski "arar" pa se je pokatoličnil in dobil na štajerskem v nekem gradu skromno službo. Protestant-ski kantorji in učitelji so ob prihodu katoliških župnikov prisegli na katoliško veroizpoved in večinoma ostali na svojih mestih.

Cerkve so bile zdaj v rokah katoličanov, toda ljudstvo se vendar ni takoj izpreobrnilo. Preveč dolgo je protestantstvo tu gospodovalo. Skoraj pol drugo stoletje so luterani in kalvinci rohneli zoper "papinsko malikovanje" in več rodov je bilo zapored vzgojenih v novi veri. Luteranstvo je že prešlo ljudstvu in meso in kri. Iz zapisnika prve katoliške vizitacije l. 1678. spoznamo, da so se med Slovenci železne županije ohranili komaj ostanki katoličanstva. V Tišini je bilo n. pr. od 1492 prebivalcev le 255 katoliških; v župniji sv. Benedikta, ki je imela še predikanta Blaža Keresturi, po rodu Hrvata, so navedeni le 4

katoličani, v Selu so bili sami protestanti razun par otrok, ki so jih menda starši dali katoliškemu župniku krstiti; pri Sv. Sebastijanu je bilo 5 katoličanov, v Zgornji Lendavi, kjer je bil že katoliški župnik Jurij Szikili, po rodu Madjar, je med 982 prebivalci 79 priznavalo katoliško veroizpoved. Umevno je, da si je spriče teh razmer katoličanstvo le polagoma zopet moglo osvajati tla in je bilo treba stoletnega poučevalnega in vzgojevalnega dela, preden je bila večina prebivalstva zopet katoliška.

Po odloku cesarja Karola so bili protestanti v enakem položaju, kakor sto let prej katoličani. Imeli niso niti cerkva niti duhovnikov. Okoli Velike noči so imeli navado potovati v Csobo na spoved in "božjo večerjo" (sv. obhajilo). Mnogo se jih je tudi izselilo v šomodsko županijo, ko se je kraj šurd uvrstil med "artikularna mesta" in se je tam smela graditi luteranska cerkev. L. 1718. je Marija Magdalena Nadasy, vdova grofa Draškoviča, na prošnjo štirih mož (Mihael Bogner, Blaž Raposa, Ivan Raposa in Martin Drole) podarila izseljencem pusto Liso. Še isto leto je odpotovalo 14 slovenskih rodbin iz Železne stolice in se naselilo v novem domovju.

Kmalu so sledile še druge, ker so grofi Festetics v Csurgo radi prepustili svoja prazna, neobdelana zemljišča novim kolonom. Tako so nastale v šomodski županiji (Somogy) slovenske vasi: Mihaly, Sand, Ligzo, Sz. Peter, Bukkosd, Sz. Pal, Porrog, Pat, Szent-Kiraly, Vese, Bereny, ki so pripadale protestantski občini šurd. Za "fararje" so imeli izprva madjarske kalvince. Prvi slovenski župnik je bil Adam Berke. Prava duša te slovenske kolonije pa je bil glasoviti štefan Kuzmics, ki jim je župnikoval od l. 1755. do 1779. in spisal več nabožnih knjig. Še mnogo bolj kakor v Csobo, so zdaj slovenski luteranci železne stolice o Veliki noči potovali v šurd, da slišijo slovensko pridigo, prejmejo vesoljno odvezo in obhajilo. Pri teji priliki so obiskali tudi svoje znance v bližnjih slovenskih vaseh in se pogodili z veleposestniki za košnjo, žetev in mlačvo v letnih mesecih.

Za Kuzmice ni bilo več slovenskih župnikov. Madjarski predikanti so na izrecno zahtevo ljudem še včasih čitali s priznice nekatere slovenske molitve, a kmalu je tudi to izostalo. Vedno občevanje z Madjari in madjarske šole so tekmo 19. stoletja pogoltnile ta najvzhodnejši slovenski jezikovni otok. Dandanes le še slovenska imena (kakor: Smodič, Berke, Kramar, Lipič, Novak, Flisar, Kuhar, Krečmar, Lončar) in nekateri ljudski običaji spominjajo na prvotno pokoljenje prebivalstva.

Veliko manj, kakor med Slovenci železne župnije, se je protestantstvo udomačilo pri njihovih južnih sosedih v komitatu Sala. Tu sta bili Stara ali Spodnja Lendava in Turnišče glavni župniji, obe podložnim lendovskim grofom Banfyjem ali Baničem, ki so jim bili patroni. Pokrajina ob dolnji Muri se je prištevala k Medjimurju in bila v cerkvenih stvareh podložna zagrebškemu škouf. Zato so bili duhovniki, ki so prihajali pastirovat k salajskim Slopencem, skoraj sami Hrvati. Vpeljava novevere je bila tu v zvezi z verskim prevratom v bliž-

J. Š. BAAR

Golobček

"Ko me pa noga boli," se jim ponižno izgovarja Holoubek, "če ne bo prenehala boleti, kakor srna. Ah da, tudi jaz bom umaknil v pokoj."

"Od nas boste odšli?" "Da, moram se umakniti in mlajši bo prišel, ki ne bo šepal, temveč bo lepo tekal z vami kakor srna. Ah da, tudi jaz sem nekoč tekal!" je zavzdihnil, da se je celo dečkom smilil.

"Kolarov Vašek je rekel, da bi vas lahko vozil," se je boječe oglašal Bohačev Jare. "Seveda bi mogli," pritrudi ljubeznivo Holoubek, "naš Hanzek je lenuh, rajši orje, vlačil in vozi gnoj kakor pa mene. Jaz sem sicer lahek kakor pero, taksi junaki, kot ste vi, bi me zlahka odpeljali, toda v čem bi me vozili? Župnijski zapravlji-ček je pretežek, tudi Bohačeve kočije ne bi zmogli."

"Kaj zapravljiček in kočija?" se smeji zaničljivo paglavci, "peljali bi vas v Kolarovem voziku."

"Ta me pa ne bi vzdržal, zlo-mlili bi ga in mojster bi nas ozmerjal," meni Holoubek.

"Nič skrbi! Eh! Z Vaškom smo na njem peljali s postaje več kot cent težak zabo, pa je voziček vzdržal, kako potem ne bi vas."

"Slišal sem, slišal, kako ste med potjo zvrnili v jarek, s takimi vozači se ne bom vozil," jih je dražil Holoubek.

"To je gotovo izblebetala Marica, toda vas ne bi zvrnili, boste videli, da ne."

"Veste kaj?" je spjel Holoubek pogovor drugam, "tako sem si zaželel grozdja. Sam ne morem ponj, ali ne bi hoteli nabrati grozdja? Zdaj bo že zrelo."

Ni še prav izgovoril in že je bil sam. Od spodaj je slišal Barico klicati: "Počasi, počasi! V kolnici je lestva in cajno vam bom prinesla!"

Župnik se je veselo smehljaj. Kmalu pa se mu je obličje police o Veliki noči potovali v šurd, da slišijo slovensko pridigo, prejmejo vesoljno odvezo in obhajilo. Pri teji priliki so obiskali tudi svoje znance v bližnjih slovenskih vaseh in se pogodili z veleposestniki za košnjo, žetev in mlačvo v letnih mesecih.

Zazrl v strop. Pravkra je premišljeval o pokoji. Čutil je, kar je zdravnik pred njim skrival, da lučka njegovega življenja dogoreva in ga moči zapuščajo. Napravil bo prošnjo, takoj, dokler ni prepozno... S cerkvenikovo pomočjo v cerkev še kolikor toliko pride, toda v bolj oddaljeno šolo pa si že res ne upa... "In ko ne morem več izvrševati svojih dolžnosti, ne morem več ostati v župniji, to je jasno," je zaključil svoje preudarjanje in vzel v roke Borovo knjigo in poiskal v njej vzorec prošnje za pokoj.

Ko se je Holoubek drugo jutro po sveti maši vračal s cerkvenikom Jino v župnišče, je stal pred vrati na ozkih kolesih lepo zeleno pobarvani Kolarjev ročni voziček, okoli njega pa gruča otrok.

"Hvaljen Jezus!" so pozdravili otroci kakor drugekrat, takoj pa pristavili: "Dobro se nazajtrkuje, potem pa pridite, da vas odpeljemo v šolo."

"Ej, vi pobalini!" se je zadržal nanje cerkvenik.

"Ne smemo jim kaliti veselja," je pokaral cerkvenika Holoubek in takoj obljubil: "Malo potrpite, čez nekaj trenutkov

njem Medjimurju. Pa kakor se je tam že čez par desetletij obnovilo katoličanstvo, tako je tudi na lendovskem gospodstvu kmalu zopet zavladala stara vera.

(Dalje prindnjd.)

bom pripravljen." V kuhinji je stoji popil lonček kave, rogljiček vtaknil v žep in hitel ven.

"Kam naj pa sedem — spre-daj na kozla, ali zadaj?" je vprašal.

"Sem nazaj," so mu vneto kazali fantiči, eden je potegnil prečko z vozička, drugi prijel gospoda župnika za roko, tretji kazal, kako je treba sestiti, kam dejati nogo in kam se prijeti. Dva sta se pri ojesu nepotrpežljivo prestopala kakor žrebca in toliko, da se je Holoubek vse-del in je Vašek namestil prečko, da gospod ne bi mogel pasti z voza, je Jare zakričal: "Hi, hot!" in voziček se je premaknil.

"Dobro se držite," je Holoubka zaskrbnjeno opominjal Petrček, ki je kobacal zadaj in se držal, kakor da poriva. Holoubek je ubogal, se krčevito oprijel lestvic in zamižal. Voziček je od župnišča po hribu navzdol proti šoli ropotal, kot da grom odmeva. Domačini so se ustavljali, se ozirali, kimali in se smejali, časom pa so se navadili. Le kakšen tujec, ki je naletel na to, se je razburjal in v gostilni govoril o hlapčevstvu in otročariji. "Kakšna otročarija?" se je tedaj zavzel sam Bohač, "otroci imajo gospoda župnika radi in, če po mestih smejo stari dedci vlačiti neumne tenoriste in voziti našminkane igralko, zakaj pa fantiči ne bi smeli peljati svojega starega, hromelega župnika. Samo bolj počasi bi morali voziti, da ne bi kje prevrgli in gospoda župnika zvrnili v jarek in ga potokliki."

"Počasi, počasi," je kdo v strahu zaklical za dečki, ko je voziček drvel skozi vas, kot da ga burja žene. Holoubek pa se je mirno smehljaj in brezskrbno ter varno sedel na lesenem sedežu v širokem vozičku. Ko se je voz ustavil pred župniščem, je takoj zlezal z njega in hvalil: "Dobro smo se peljali, konji so izvrstno tekli, zato jih moramo nakrmiti. Barica! Ali imaš kaj za pod zob za moje fante? Spotili so se z menoj!"

Barica je čakala na to. Takoj je prinesla pladenj, na katerem je kakor koklja sedela medena potica, razrezana na enake kose. Otroške roke so se iztegnile in pladenj je bil prazen. Potica je zginila kot kafa.

"Se jasnice nam pokažite," so navadno dečki še želeli in Holoubek jim je malokdaj odrekel. Samo zadnji čas — že tik pred božičem — jim je stavil pogoj: "Če boste zapeli kolednico."

Pritekle so tudi deklice in so obljubljali: "Bomo, zapeli bomo, znamo spet novo." Gospod upravitelj jih je namreč učil, da bi pred jasnicami mogli peti stare češke kolednice. Nova kolednica je Holoubka navdušila. V njej so malemu Jezušku prepevali ptički. Kukavica se je v njej oglašala s svojim preprostim: "Ku-ku, kuku," toda tako lepo, da je srce poskakovalo.

(Dalje prindnjd.)

Pri brivcu — Ali brusite tudi britve? — Da, gospod. — Izvolite torej nabrusiti britve, s katero me brijete.

ČE HOČETE... prodati ali kupiti posestvo ali trgovino, obrnite se do nas

JOS. GLOBOKAR 986 E. 74th St. HE 1-6607

Moški dobljo delo
TOOL ROOM
LATHE OPERATORS
MACHINE REPAIRMEN
TOOL ROOM HARDENER
MACHINE REBUILDERS
Visoka plača od ure z dodatki za življenske stroške in mnogo delovnih koristi. Ta dela so v naši E. 93 in Woodland tovarni in v naši E. 152 St. tovarni. Oglasite se v employment uradu na E. 152 St.
MURRAY OHIO MFG. CO.
1115 E. 152 Street (161)

FORD MOTOR COMPANY
17601 Brookpark Rd.
potrebuje
MACHINE OPERATORS
in
ASSMBLERS
Visoka plača od ure.. Idealni delovni pogoji. Prosimo, prinesite ta oglas s seboj, ko se oglašite v našem employment uradu na Engle Rd., južno od Brookpark. (162)

WEAN
ima dela za
Assemblers
(Izkušeni na težkih strojih)
Assembly Helpers
(priložnost za one z omejenim mehaničnim solanjenj)
Horizontal
Boring Mill
Machinist
Apprentices
1. in 2. šift
45 ur na teden; dobra plača od ure, brezplačna zavarovalnina in bolniški stroški. Druge koristi.
WEAN EQUIPMENT CORP.
22800 Lakeland Blvd.
Cleveland Transit Bus No. 5
Employment urad odpr od ponedeljka skozi soboto (162)

Ženske dobijo delo
DEKLETA in ŽENSKE
16 let ali več stare za zavijati, sortirati in različna dela
Vzamemo začetnico
Stalno delo
MENK BROS. LAUNDRY
643 East 103rd St. (161)

Oglašajte v "Amer. Domovini"
MALI OGLASI
Hišni posestniki!
Ne zamudite prilike, kdor želi imeti dobro cementirano dvorišče, v kleti stopnice ali druga cementna dela, isto mala zidarska popravila. Samo pokličite telefon številko
EX 1-3602
in vam bo vse takoj po dogovoru pošteno postreženo; delo je dobro, točno in po ugodni ceni. Izkoristite priliko sedaj, ko je najboljši čas za tako delo. —(157)

Hiša naprodaj
Moram prodati hišo, ki ima 6 lepih velikih sob, blizu E. 120 St. in St. Clair. Plinska kurjava, velik lot, dovoz na strani, in garaža. Vzajem najboljšo ponudbo. Kličite GL 1-0053.

Hišno delo
Dva odrasla dobita delo, 5 dni, domača kuha. Tudi stanovanje. Kličite FA 1-2497. (159)

Iščejo stanovanje
Veteran s ženo in 3 otroci se morajo seliti, iščejo 5 sob v St. Clairski okolici. Kličite EX-1-0983. (161)

Furnez naprodaj
Furnez na premog se prodaja, dobro ohranjen, za \$50 hitre-mu kupcu. Vprašajte pri John Kramer, 5305 St. Clair Ave. —(159)

Iščejo stanovanje
Zakonski par, z hčerko 10 let staro, iščeta 4 sobe za ne več kot \$35 med E. 65 in E. 62 St. Bi sami popravili. Kličite EN 1-8028. (157)

Prijatelj's Pharmacy
SLOVENSKA LEKARNA
Prescriptions — Vitamins
First Aid Supplies
Vogal St. Clair Ave in E. 68 St.

V LJUDNO VAELJENI na
KARNIVAL fare sv. Lovrenca
East 80th Street off Union Ave.
V četrtek, petek, soboto in nedeljo 13., 14., 15. in 16. avgusta
• Vsakovrstne zabave za stare in mlade
• Najboljša jedaja in pijača
Za otroke prvikrat v fari Sv. Lovrenca:
• VRTILJAKI S KONJČKI IN ČOLNIČKI
• FERRIS WHEEL
• KIDDIE RIDE
Pridite in pogledite! V soboto in v nedeljo boste srečali največjega človeka na svetu
Vsak večer ob 11. določi žreb trem navzočim lepe nagrade!
V nedeljo zvečer pa bo odločeno, kdo bo imel NOV DeSOTO AVTO — FOUR DOOR SEDAN
"Delnice" za avto se še vedno dobe
Pridite!... Dobrodošli!
CERKVENI ODBOR

VELIKA POLETNA ČISTILNA RAZPRODAJA
KONČA SE 15. AVGUSTA
Razprodaja na vsem oblačilu za moške... ženske... otroke
Poslužite se te prilike — Prihranite si denar!
DAJEMO IN ZAMENJAMO EAGLE ZNAMKE
— DVOJNE ZNAMKE V TOREK! —
ANZLOVAR'S DEPT. STORE
6214 ST. CLAIR AVE. EN 1-8042

Zeliš v osamljenosti zvestega prijatelja? Ga privočiš svojim dragim? Naroči čimprej slovenski splošno misijonski mesečnik

"KATOLIŠKI MISIJONI"
V mesečnih obiskih te bodo razveseljevali ob tridesetletnem jubileju svojega obstoja skozi leto 1953 na 680 straneh. Urejevani od slovenskih lazaristov in tiskani v Buenos Airesu, ti bodo prinašali ob sodelovanju številnih slovenskih misijonskih pionirjev zanimiva poročila iz vseh delov sveta. Ob številnih lepih slikah boš lažje razumel aktualne članke, strahotivo borbo človeštva za zmago dobrega nad zlim. Prijetno razvedrilo, široka razglednost, sočutje z duhovno bedo bližnjega, globoko cenjenje tvoje vere bodo bogati sadovi tega branja. V zahvalo se potrudi, da bodo KATOLIŠKI MISIJONI brani in sleherni pošteni slovenski hiši v izseljenstvu, od vseh, ki jim ni vseeno, kam svet drvi.
Naročite Katoliške misijone takoj ali zahtevajte prve številke na ogled: Lenček Ladislav, Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina.
Za U.S.A. in KANADO samo \$2 letno, s pestro prilogo "MISIJONSKA NEDELJA" na 178 straneh pa \$1 več. Pišite na naslov:
REV. CHARLES WOLBANG, C.M.
500 East Chelton Ave., Philadelphia 44, Pa. U.S.A.

1953	AUG.	1953
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

KOLENDAR
DRUŠTVENIH PRIREDITEV

AVGUST
20-21-22-23 — Četrty letni kar-nival in bazar Katoliških veter-anov št. 1655 na šolskem dvorišču sv. Vida.
23. — Vrtni koncert združenih pevskih zborov na farmi S. N. P. J.
SEPTEMBER
6. — Dvor Baraga, št. 1317 Ka-toliških Borstnarjev priredi piknik na parku društva sv. Jožefa — bivša Močilnikarje-va farma.
4. — Društvo "Danica" št. 11 S. D. Z. pridedi v Slov. nar. do-mu na St. Clair Ave. v pros-la-vo svoje 40-letnice banket in ples, pri katerem igra Pecon-Trebar orkester.
OKTOBER
17. — Društvo Danica št. 34 SDZ priredi kokošjo večerjo v SDD na Prince Ave.
18. — Oltarno društvo pri Ma-riji Vnebovzeti priredi v cerkveni dvorani družabni ve-čer.
NOVEMBER
1. — Glasbena Matica nastopi z operama "Cavaleria Rustica-na" in "Pagliacci" v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.
14. — Klub 13 pripravlja večerjo s klobasami in kislim zeljem od 7. do 10. ure zvečer v SND na St. Clair Ave. Godba!

24. — Društvo "Napredni Slo-venci" št. 5 SDZ priredi ples-no veselico v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Igra Frankie Turek in njegov orkester.
25. — Podružnica št. 25 Slov. ženske zveze priredi v cerkve-ni dvorani sv. Vida banket za 25 letnico obstoja.
30. — Demokratiški klub 23. var-de priredi v SND na St. Clair Ave. svoj običajni letni ples. Igrata Johnny Pecon in Louis Trebar.
31. — Društvo sv. Stefana št. 224 KSKJ priredi zvečer v Hrvatskem domu na 6314 St. Clair Ave. svoj letni ples, I-gra Triangle Trio.

Ali ste prehlajeni?
Pri nas imamo izborno zdravilo da vam ustavi kašelj in prehlad. Pridite takoj, ko čutite prehlad.
Mandel Drug
15702 WATERLOO RD.
KE 1-0034
Naročila sprejemamo in izvrš-ujemo po pošti tudi za Cleveland.

DVA
POGREBNA
ZAVODA
za
zanesljivo
izkušeno
sočutno
pogrebno
postrežbo
po
ceni, ki jo SAMI
izberete
pokličite
A. GRADINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
11000 E. 15th St.
Cleveland, Ohio

Imenik raznih društev

Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota

DRUŠTVO SV. VIDA. ST. 25 KSKJ
Duhovni vodja Rev. Louis B. Baznik, predsednik Frank A. Turek...

DR. SV. LOVRENCA ST. 63 KSKJ
Duhovni vodja Rt. Rev. J. J. Oman, predsednik Louis Simončić...

DRUŠTVO SV. ANE ST. 150 KSKJ
Duhovni vodja Rt. Rev. J. J. Oman, predsednica Theresa Lekan...

DRUŠTVO SV. MARJE MAGDALENE ST. 162 KSKJ
Sprejema članice od 16 do 60. leta. Nudi najnovše smrtninske certifikate...

DRUŠTVO SV. JOZEFA ST. 169 KSKJ
Častni duhovni vodja Msgr. V. Hribar, duhovni vodja Rev. Matt Jager...

Weiss, Anna Palčić in Mary Hočevar. Zdravniki dr. Jos. L. Modic, dr. Frank J. Kern...

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA, ST. 191 KSKJ
Duhovni vodja Rev. Frank Brennan, predsednik Paul Yanchar...

DRUŠTVO SV. ANE ST. 4 SDZ
Predsednica Julia Brezovar, 1173 E. 60. St., podpreds. Jennie Stanonik...

DRUŠTVO NAPREDNI SLOVENCI ST. 5 SDZ
Predsednik John Sever, 18023 Hillgrove Rd., podpredsednik Frank Česnik...

SLOVENSKI DOM, ST. 6 SDZ
Predsednik Joseph Stupica, 19303 Arrowhead Ave., tajnica Albina Vesel...

DRUŠTVO KRAS ST. 8 SDZ
Predsednik Joško Jerkič, podpredsednik Stanley Kozely, tajnica Jennie Kozelj...

OUR LADY OF FATIMA SOCIETY NO. 255 KSKJ
Spiritual Advisor Rev. Vic N. Tome, President Emil F. Trunk...

Slovenska ženska zveza PODRUŽNICA ST. 10 SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE
Predsednica Mary Urbas, podpredsednica Frances Salmich...

PODRUŽNICA ST. 14 SZZ
Duhovni vodja Rev. A. L. Bombach, predsednica Mary Štrukelj...

PODRUŽNICA ST. 15 SZZ
Duhovni vodja Rt. Rev. J. J. Oman, predsednica Anna Jakič...

PODRUŽNICA ST. 25 SZZ
Duhovni vodja Rev. Louis B. Baznik, predsednica Julia Brezovar...

DRUŠTVO PRESVETEGA SRCA JEZUSOVEGA ST. 172 KSKJ
Predsednik Joseph Vrtačnik, podpredsednica Mary Hosta...

v mesecu v šoli sv. Vida. Članice sprejemamo v mladinski oddelek...

PODRUŽNICA ST. 32 SZZ
Duhovni vodja Rev. A. Bombach, predsednica Terezija Potokar...

PODRUŽNICA ST. 41 SZZ
Duhovni vodja Rev. Matija Jager, predsednica Frances Jamnik...

Slovenska Dobrodelna Zveza
BRUŠTVO SV. ANE ST. 4 SDZ
Predsednica Julia Brezovar, 1173 E. 60. St.

DRUŠTVO NAPREDNI SLOVENCI ST. 5 SDZ
Predsednik Andrew Tekauc, podpredsednik John Štefe...

SLOVENSKI DOM, ST. 6 SDZ
Predsednik Joseph Stupica, 19303 Arrowhead Ave., tajnica Albina Vesel...

DRUŠTVO KRAS ST. 8 SDZ
Predsednik Joško Jerkič, podpredsednik Stanley Kozely, tajnica Jennie Kozelj...

DANICA ST. 11 SDZ
Predsednica Josephine Centa, podpredsednica Josephine Trunk...

DRUŠTVO CLEVELANDSKI SLOVENCI ST. 14 SDZ
Predsednik William Stark, podpredsednik Mike Vidmar...

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA, ST. 18 SDZ
Predsednik Joseph Kalčić, podpredsednica Mary Jeromič...

PODRUŽNICA ST. 14 SZZ
Duhovni vodja Rev. A. L. Bombach, predsednica Mary Štrukelj...

PODRUŽNICA ST. 15 SZZ
Duhovni vodja Rt. Rev. J. J. Oman, predsednica Anna Jakič...

PODRUŽNICA ST. 25 SZZ
Duhovni vodja Rev. Louis B. Baznik, predsednica Julia Brezovar...

DRUŠTVO SV. CECILJE ST. 37 SDZ
Predsednica Nettie Zarnick, podpredsednica Cecelia Zaidarski...

v mesecu ob 7:30 zvečer v SND na St. Clair Ave. soba št. 4 staro poslopje.

DRUŠTVO PRESV. SRCA JEZUSOVEGA ST. 55 SDZ
Predsednik Geza Kocet, podpredsednik Jože Grdina...

Slovenska moška zveza
PODRUŽNICA ST. 3 SMZ
Predsednik Charles Benevol, 19502 Muskoka Ave.

PODRUŽNICA ST. 5 SMZ
Predsednik John Sever, 18023 Hillgrove Rd., podpredsednik Frank Česnik...

PODRUŽNICA ST. 17, SMZ
Predsednik Anton Tekavec, 20303 Goller Ave., tel. KE 1-2907...

DRUŠTVO DVOR BARAGA, ST. 1317 REDA KATOLIŠKIH BORŠTARJEV
Duhovni vodja Rev. L. B. Baznik, župnik fare sv. Vida...

Katoliški borštarnji
DRUŠTVO DVOR BARAGA, ST. 1317 REDA KATOLIŠKIH BORŠTARJEV

CATHOLIC ORDER OF FORESTERS
ST. MARY'S COURT 1640
Spiritual Director Rev. A. Rupar, Chief Ranger Albert Strukelj...

Ameriška bratska zveza
DR. SV. JANEZA KRSTNIKA ST. 37 ABZ
Predsednik John Ustar, podpredsednik Blaž Hace...

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA, ST. 18 SDZ
Predsednik Joseph Kalčić, podpredsednica Mary Jeromič...

DR. SV. JANEZA KRSTNIKA ST. 37 ABZ
Predsednik John Ustar, podpredsednik Blaž Hace...

DRUŠTVO JUTRANJA ZVEZDA ST. 137 ABZ
Predsednica Frances Brancel, podpredsednica Mary Bradač...

do 15. leta. Zavarovalnica je ob \$250.00 do \$5,000.00. Tako za odrasli kakor tudi za mladinski oddelek...

Zapadna slovanska zveza
DRUŠTVO SV. KATARINE ST. 29 SZZ
Predsednica Johanna Mervar, podpredsednica Anna Svigel...

The Maccabees
CARNIOLA HIVE NO. 493 T. M.
Past Commander Mary Bolta, Commander Josephine Stwan...

MATERINSKI KLUB PRI SV. VIDU
Duhovni vodja Rev. F. Baraga, predsednica Pauline Farrell...

Oltarna društva
OLTARNO DRUŠTVO FARE SV. VIDA
Duhovni vodja Rev. Louis B. Baznik...

OLTARNO DRUŠTVO FARE MARJE VNEBOVZETE
Duhovni vodja Rev. Matt Jager, predsednica Louise Kosmerl...

OLTARNO DRUŠTVO FARE MARJE VNEBOVZETE
Duhovni vodja Rev. Matt Jager, predsednica Louise Kosmerl...

Samostojna društva
GLASBENA MATICA
Predsednik Frank Bradach, podpredsednik Edward Kenik...

PEVSKI ZBOR SLOVAN
Predsednik Joseph Durljavec, podpredsednik Joseph Ivancich...

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA, ST. 18 SDZ
Predsednik Joseph Kalčić, podpredsednica Mary Jeromič...

DR. NAJSV. IMENA FARE MARJE VNEBOVZETE (Collinwood)
Častni vodja Rt. Rev. Msgr. V. Hribar, duhovni vodja Rev. Matt Jager...

KLUB DRUŠTEV AJC NA RECHER AVE.
Predsednik Frank Segulin, podpredsednik Andy Ogrin...

KLUB LJUBLJANA
Predsednik Ludvik Prosen, podpreds. Frank Segulin, tajnica Frances Julylia...

SAMOSTOJNO PODPORNKO DRUŠTVO LOZKA DOLINA
Predsednik Frank Baraga, 7702 Lockyear Ave., podpreds. John Kravosec...

MATERINSKI KLUB PRI SV. VIDU
Duhovni vodja Rev. F. Baraga, predsednica Pauline Farrell...

ST. VITUS DADS CLUB
John Bors, president; William Avsec, vice president...

ST. CLAIR RIFLE AND HUNTING CLUB
Predsednik Frank Zietz, podpredsednik Louis Pike...

FRANCE GORŠE AKADEMSKI KIPAR
Izvršuje vsa dela cerkvene in liturgične umetnosti po lastnih izvornih načrtih...

6519 St. Clair Ave. Tel. HE 2-1290 Cleveland 3, Ohio

Še je čas za potovanje v stari kraj!
Pozno poletje in zgodnja jesen sta v starem kraju posebno prijetna. Vreme je v tej dobi leta veliko stalnejše...

Še je čas za potovanje v stari kraj!
Nekateri stvari v Jugoslaviji še VEDNO PRIMANJKUJE, sorodniki in prijatelji bodo veselji, če se jih boste spomnili...

AUGUST KOLLANDER
6419 St. Clair Ave. HE 1-4148 Cleveland 3, Ohio

SLOVENSKA LOVSKA ZVEZA
Predsednik Joseph Lekšan, 196 —22d St. N.W.n. Barbarto, C. predsednik Anto Baraga...

DRAMATSKO DRUŠTVO LILLIA
Predsednik: France Hren; podpredsednik: Mali Jurečić; tajnica: Julka Jeri...

DIREKTORIJ AMERICAN JUGOSLAV CENTER, EUCLID, O.
Predsednik Frank Zagar, podpredsednik Joseph Sušnik...

ST. VITUS POST 1655 CATHOLIC WAR VETERANS
Chaplain Father Louis J. Baznik, Commander Matthew F. Nousak...

DIREKTORIJ JUGOSLOVANSKEGA DELAVSKEGA NARODNEGA DOMA
Predsednik Joe Kucyke, podpredsednik Jack Widmar...

WATERLOO GROVE W. C. ST. 110
Predsednica Polona Balish; podpredsednica Emma Janc...

NORWOOD COMMUNITY COUNCIL
Honorary Chairman Mr. Anton Grdina, president John F. Kovacic...